

accountant

NBA-magazine voor accountants en financials | nr. 5 2020

PAULINE MBUNDU-UITENWERF
EN ABDELLAH M'BARKI, PWC

‘Diversiteit gaat
over je ergens
thuis voelen’

Accountants
moeten meer
aandacht geven
aan fraude

De digitale
accountant heeft
nog een lange
weg te gaan

Als werven niet
meer helpt

PETER EIMERS OP DE STOEL / HET NIEUWE PE-MODEL: MEER KEUZE,
MEER VERANTWOORDELIJKHEID / KLOVEN EN BREIDELLEN: EEN ACCOUNTANTS DAG IN 1970

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

SPRINGLEVEND!

Upcoming online events

11 NOVEMBER

MKB | Balanceren & Laveren

13 NOVEMBER

Finale | De slimste accountant

18 NOVEMBER

The future of audit

24 NOVEMBER

Slotevent
Impact

per bijgewoond event m.u.v. De slimste accountant

A large sunburst graphic with many white rays radiating from the center, set against an orange background with diagonal stripes.

Springlevend!

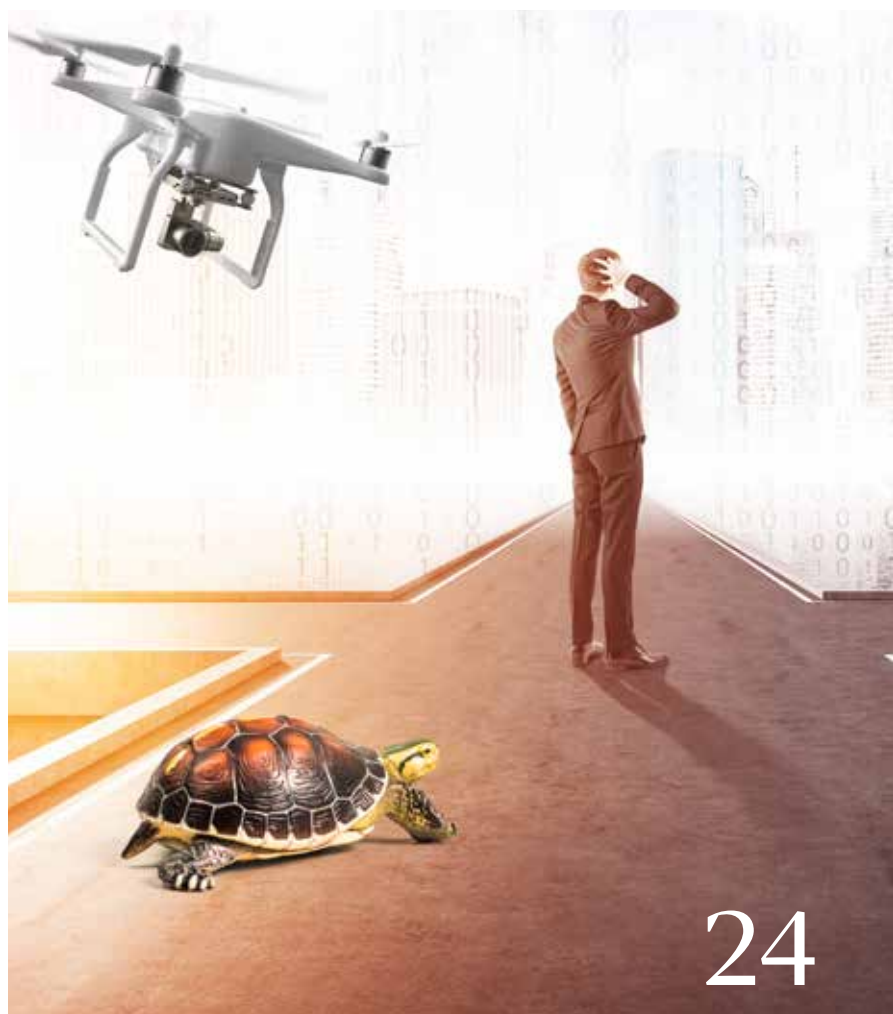
125

JAAR
ACCOUNTANTS
BEROEP

Het accountantsberoep bestaat dit jaar 125 jaar en is relevanter dan ooit. We organiseren daarvoor een serie online activiteiten met als thema 'Springlevend'. Verder duiken we de geschiedenis in van 125 jaar accountantsberoep. Op 24 november sluiten we deze serie af met een spetterend online evenement. Kijk op de website en meld u snel aan.

nba.nl/springlevend

INHOUD

Colofon

ACCOUNTANT

NBA-magazine voor accountants en financials

Tiende jaargang

De in dit tijdschrift voorkomende meningsuitingen mogen niet worden gezien als officiële zienswijzen van de NBA, tenzij zulks uitdrukkelijk is vermeld. Overnemen van de inhoud van dit tijdschrift is mogelijk met bronvermelding. ISSN 2211-5382.

REDACTIE

Marc Schweppe, hoofdredacteur
Marja Brouwer-Franken, eindredacteur
Björn Remmerswaal, redacteur
Erwin Breij, webredacteur

REDACTIEADRES

NBA, Postbus 7984, 1008 AD Amsterdam,
telefoon 020-3010368,
e-mail redactie@accountant.nl

WEBSITE

www.accountant.nl

MEDEWERKERS

Lex van Almelo, Bert Bakker, Adrie Boxmeer,
Ronald Bruins, Wendy Groot, Rob Heinsbroek,
Arnout van Kempen, Lieuwe Koopmans,
Luc Quadackers, Peter Steeman, Henk Vlaming,
Nart Welaard

BEELD

De Beeldredacteur, VRHL, Marja Brouwer

ABONNEMENTEN

NBA, Postbus 7984, 1008 AD Amsterdam,
telefoon 020-3010323, prijs € 100 per jaargang,
voor studerende € 50, losse nummers € 25,
prijzen inclusief btw.

Abonnementen kunnen op elk gewenst tijdstip ingaan en lopen automatisch door, tenzij dertig dagen voor de vervaldatum schriftelijk wordt opgezegd. Adreswijziging mailen naar boekhandel@nba.nl.

VORMGEVING

VRHL Content en Creatie
Alphen aan den Rijn, www.vrhl.nl

ADVERTENTIES

Elma Media BV, Postbus 18, 1720 AA
Broek op Langendijk
Contactpersoon: Rob Stavenuiter,
telefoon 0226-331638, e-mail r.stavenuiter@elma.nl

DRUKKERIJ

Senefelder Misset Doetinchem

© 2020 NBA

Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd door boekdruk, foto-offset, fotokopie, microfilm of welke andere methode dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever. Accountant bevat informatie en wenken, die met de meeste zorgvuldigheid zijn samengesteld. NBA en de bij deze uitgave betrokken redactie en medewerkers aanvaarden geen aansprakelijkheid voor mogelijke gevolgen die zouden kunnen voortvloeien uit het gebruik van de in deze uitgave opgenomen informatie en wenken.

- 7 **Bijzondere herfst - Marco van der Vegte**
- 8 **De kwestie**
Accountants moeten meer aandacht geven aan fraude.
- 10 **'Diversiteit gaat over je ergens thuisvoelen'**
Interview met Pauline Mbundu-Uitenwerf en Abdellah M'barki van PwC
- 17 **Tuchtrecht**
- 18 **Waarneming ter plaatse**
- 24 **De digitale accountant heeft nog een lange weg te gaan**
De goederenstroom volgen biedt uitkomst als accountants het Audit Risk Model overboord zetten.
- 26 **Het vak**
Wat zijn NOW de pluspunten van NV COS 4415N?
- 28 **Op de stoel**
Peter Eimers, partner EY en hoogleraar audit & assurance
- 31 **Versterkt onderzoek echt de praktijk? - Wendy Groot**
- 32 **Het nieuwe PE-model: meer keuze, meer verantwoordelijkheid**
Vanaf 1 januari 2021 geldt voor alle NBA-leden het nieuwe PE-systeem.
- 36 **FYI**
- 41 **Online beëdigd**
- 43 **Be smart!**
- 43 **Dilemma: Beter ten halve gekeerd?**
- 44 **De PSU van Rozanne Hermsen**
- 46 **Als werven niet meer helpt**
Accountants worden overspoeld met vacatures. Het aanbod prikkelt echter steeds minder.
- 51 **#Klooiënmetcomputers**
- 54 **125 jaar accountantsberoep**
Over kloven en breidelen
- 57 **Becijferd**
- 59 **At the movies**
- 60 **Bronnen**
- 62 **NBA Nieuws**
- 66 **Hom of kuit - Marc Schweppe**

35

minuten per
administratie

29
adviesgesprekken

1,5
afstand

50%
tijdsbesparing
behaald

Altijd grip op je cijfers met No hands accounting

Voer administratieve taken efficiënt uit en profiteer van slimme automatisering. Met online Accountancy software heb je een stevige basis voor ontwikkeling van onderscheidende dienstverlening en rendabele verdienmodellen.

De belangrijkste voordelen:

- + Digitaal gemak voor jouw klanten en medewerkers
- + Enorme tijdsbesparing door slimme automatisering
- + Geen hoge piekmomenten tijdens aangifte maand
- + Real-time inzicht voor je klant via jouw eigen kantoorapp

Bekijk de video en ervaar het 30 dagen zelf,
ga naar www.exact.nl/accountancy

=exact

Bijzondere herfst

MARCO VAN DER VEGTE

Marco van der Vegte is voorzitter van de NBA.

Dit is alweer het vijfde nummer van *Accountant* dit jaar. Deze herfst wordt een bijzondere voor de NBA. We gaan ons jubileum vieren, met een aantal interessante evenementen. Wij denken dat er voor alle accountants van Nederland iets relevants bij zit. In het volgende nummer van dit blad - dat verklap ik vast - staan we nadrukkelijker stil bij het 125-jarig jubileum en de daarbij georganiseerde activiteiten. De tweede coronagolf maakt het helaas onmogelijk om grote evenementen te organiseren, maar we worden gelukkig steeds beter in online.

Ik gebruik deze column ook even om terug te kijken op een heel druk derde kwartaal van dit kalenderjaar. Daarbij begin ik met de NOW-1. We hebben begin september een akkoord bereikt met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over het SZW-accountantsprotocol en de standaarden die daarbij horen. Dat ging vooral over de aanvragen boven € 125.000. Daarvoor hebben we nieuwe accountantsproducten ontwikkeld. Eind september was ook de derden verklaring af, voor aanvragen tussen € 25.000 en € 125.000. Op onze sites en in de pers hebt u daarover alles

kunnen lezen. Wat ik daaraan wil toevoegen is dat ik trots ben, op twee zaken.

In de eerste plaats op de samenwerking met alle partners: natuurlijk het ministerie voorop, maar zeker ook de koepels NOAB, RB en SRA. We hebben laten zien dat we met elkaar een ingewikkelde klus kunnen klaren, onder grote maatschappelijke druk en onder tijdsdruk.

Daarnaast maakt de NBA me trots. De mensen - van het bureau en vanuit de sector - die mee hebben gedacht en onderhandeld, de mensen op de achtergrond die de stukken hebben geproduceerd, het hele team dat ervoor heeft gezorgd dat alles op tijd klaar was, verdient hier mijn oprechte dank.

Nu komt stap twee, de uitvoering van de werkzaamheden door alle accountants, waarbij we vanuit de NBA de praktijk zo goed mogelijk zullen ondersteunen met voorbeelden en FAQs.

Terugkijkend sta ik ook nog even stil bij het debat over accountancy in de Tweede Kamer. Veel kamerleden spraken hun steun uit voor de route die de (audit)sector nu heeft

gekozen, samen met de kwartiermakers. Kwaliteit als centrale drijfveer. Fraude en continuïteit als hoofdonderwerpen. Maatschappelijke relevantie en publiek belang als kernwoorden. Als NBA hebben we ingezet op die route. Met de steun van de politiek én het ministerie van Financiën zullen we als (audit)sector sterker uit deze periode komen.

In de eerste dagen van oktober presenteerde de Werkgroep Fraude haar meerjarenplan. Een ambitieuze agenda, maar wat mij betreft is het niet snel te ambitieus. Ik roep alle accountants op om mee te denken, mee te discussiëren en uiteindelijk de oplossingen mee vorm te geven. Want zoals ik al eerder zei: fraude staat heel hoog op de agenda. Niet alleen in de audit, zeker ook voor AiB'ers en mkb-accountants.

Dit herfstblad biedt weer veel leesvoer. Actualiteiten, vakinhoudelijke zaken en natuurlijk interviews en achtergronden. Ik adviseer iedereen om zeker het verhaal over inclusiviteit in ons vak te lezen. Ik wens alle lezers een goede gezondheid en zie uit naar de dag dat we elkaar allemaal weer 'live' kunnen ontmoeten. ←

DE KWESTIE

Door recente boekhoudschandalen, zoals bij betaaldienstverlener Wirecard, is de discussie over de rol van de accountant rondom fraude weer terug. Een discussie die zo oud is als het vak zelf. Moet een controlerend accountant elke fraude ontdekken? Nieuwe spelregels zijn in de maak.

TEKST MARC SCHWEPPE BEELD ACTION PRESS/SHUTTERSTOCK

Accountants moeten meer aandacht geven aan fraude

Het schandaal rondom de Duitse betaaldienstverlener Wirecard leest als een scenario voor een speelfilm.

Intimidatie van journalisten, gefingeerde bankverklaringen, nepadressen, arrestaties en een op de vlucht geslagen coo, tegen wie een internationaal opsporingsbevel loopt. Hoe kan het dat de controlerend accountant zo'n fraude niet heeft gezien, is de veel gestelde vraag. Lastig te beoordelen voor wie het dossier niet kent, maar zeker is dat de accountant onder vuur ligt, net als de Duitse toezichthouder.

Fraude, corruptie, witwassen: het zijn praktijken van alle tijden. Het accountantsberoep, in Nederland dit jaar precies 125 jaar officieel georganiseerd, ontstond vanwege een al even kleurrijke fraude: de Pincoffs-affaire. Dat was destijds de druppel, maar al langer was duidelijk dat er behoefte was aan externe controle van boekhoudingen. Dat had alles te maken met economische vooruitgang en de opmars van naamloze vennootschappen. Vertrouwen alleen was niet meer genoeg.

Hoewel dus ooit ingesteld als reactie op een groot boekhoudschandaal, worstelt het accountantsvak al een eeuw met de eigen rol rondom fraude. Limperg introduceerde al in 1926 het begrip 'verwachtingskloof', dat vaak in één adem wordt genoemd met het opsporen van fraude.

Gedragswetenschapper

De doelstelling van accountantscontrole is het krijgen van een redelijke mate van zekerheid dat financiële overzichten vrij zijn van een afwijking van materieel belang "die het gevolg is van fraude of van fouten". Maar de accountant is geen opsporingsambtenaar, zo wordt gezegd. En fraude is vaak niet eenvoudig te ontdekken. "Goede fraude is een goed verscholen verhulling van de waarheid, zodanig dat het een goed contract, een goede factuur of een goede geldstroom lijkt", stelt forensisch accountant Peter Schimmel. "Zie dan als accountant dat bedrog maar eens te achterhalen, daar moet je haast gedragswetenschapper voor zijn." De maatschappij, de journalistiek en ook investeerders zijn vaak kritisch over accoun-

tants. “Het zou helpen als die de controleverklaring beter zouden lezen”, stelde VU-hoogleraar externe verslaggeving Arjan Brouwer eerder, “want ze missen vaak de informatie in die verklaring over de reikwijdte van de controle of rondom materialiteit”. Tegelijk is het beroep zich bewust van de verwachtingen van het maatschappelijk verkeer. Reden waarom de beroepsregels rondom fraude al eerder in een toegankelijke vorm als ‘fraudeprotocol’ werden gepresenteerd. Sindsdien zijn over fraude en de rol van de accountant aanbevelingen gedaan in de rapporten van de MCA en CTA, waar de politiek gevoelig voor is.

Concreet en meer zichtbaar

Daarom gaat de NBA accountants verplichten om informatie over hun werkzaamheden rondom fraude en continuïteit in de controleverklaring op te nemen. “Vanwege de zwaarwegende maatschappelijke belangen wil de NBA, in samenspraak met de kwartiermakers, de komende tijd het accent leggen op fraude en (dis)continuïteit”, aldus NBA-voorzitter Marco van der Vegte in een brief aan de vaste commissie voor financiën van de Tweede Kamer. De NBA wil haar beleid op deze gebieden “concreet en meer zichtbaar tot uitdrukking brengen”. Accountants worden op korte termijn verplicht om in hun controleverklaring altijd aan te geven welke werkzaamheden zijn verricht in het kader van frauderisico’s en de eventuele bevindingen daarbij. De Werkgroep

‘Het zou helpen als ze de controleverklaring beter zouden lezen.’

Fraude van de NBA gaat dat voorstel vanuit de regelgeving verder uitwerken, zodat het voor de controles over het boekjaar 2021 verplicht kan worden gesteld, zo stelt werkgroep-voorzitter Sander Kranenburg in een toelichting op Accountant.nl. “Tegelijkertijd gaan wij met pilots aan de slag, om accountants voor het boekjaar 2020 te helpen om deze rapportering al zoveel mogelijk in de controleverklaringen op te nemen.”

Voortgang meten

De werkgroep wil periodiek de voortgang meten ten aanzien van prestaties op het gebied van fraude. Naast input voor de nieuw te ontwikkelen *audit quality indicators* (AQI's) wordt ook onderzocht met welke andere KPI's de voortgang rondom fraude zichtbaar kan worden gemaakt. Hiervoor zijn uitvragen gedaan bij accountantsorganisaties, met als doel eind 2020 tot een publicatie te komen, aldus Kranenburg. “Daarnaast zetten wij dit najaar een nulmeting over het fraudebewustzijn onder onze individuele leden uit, om leerpunten voor het beroep te identificeren ter verdere ontwikkeling van de leden. Wij zullen deze meting jaarlijks gaan herhalen.” Ondertussen gaat het accountantsberoep afspraken maken met bedrijven, investeerders en beleggers om effectiever samen te werken op het terrein van frauderisicobeheersing, benadrukt NBA-voorzitter Van der Vegte in zijn brief aan de Tweede Kamer. Ook zet de NBA een ‘expertpanel’ op dat casuïstiek gaat verzamelen, het gebruik van geavanceerde detectietools bevordert en kennis hierover beschikbaar stelt. Dat alles levert de Werkgroep Fraude een volle agenda op. “Maar het uiteindelijke doel is helder: er samen voor zorgen dat wij als accountants invulling geven aan de gerechtvaardigde verwachting van het maatschappelijk verkeer dat wij materiële fraudes (helpen) ontdekken. Niets meer en niets minder”, aldus werkgroepvoorzitter Kranenburg. ←

Pauline Mbundu-Uitenwerf en
Abdellah M'Barki, PwC

‘Diversiteit gaat over je ergens thuis voelen’

**‘Ik stoor me aan raden
van bestuur die diversiteit
willen omdat dat beter linkt
met potentiële klanten.’**

Medewerkers van diverse achtergronden zich thuis laten voelen binnen je organisatie. Dat is de essentie van diversiteit, menen Pauline Mbundu-Uitenwerf en Abdellah M'Barki van PwC. Thuis voelen gaat ook over kleine dingen. Van het vieren van het Chinees Nieuwjaar, de halal-frikandel in de kantine, tot het aanwijzen van je eigen feestdag.

TEKST RONALD BRUINS BEELD MICHEL TER WOLBEEK

Bij diversiteit hebben we het over verscheidenheid in etnische groeperingen, religieuze achtergronden, gender of seksuele geaardheden. “Naast Connected Cultures is er binnen PwC ook een netwerk rondom vrouwen en mensen met een arbeidsuitdaging die bijvoorbeeld blind of doof zijn”, legt Pauline Mbundu-Uitenwerf uit. Zij is voorzitter van het diversiteitsnetwerk van PwC. “Voor Connected Cultures is de bedoeling bewustwording over de achtergrond van de ander te kweken, door verbinding met elkaar te leggen. Zodat je bijvoorbeeld snapt waarom Chinees Nieuwjaar belangrijk voor de een is en Ramadan voor de ander. Zo weet je wat er speelt bij je collega's uit een andere cultuur en ken je hun context.” Abdellah M'Barki, partner en Global Basel IV leader bij PwC: “Als je elkaar beter kent en kennis deelt, ontstaat er vanzelf meer een connectie.”

Is daarvoor een aparte club nodig? “Ja, want dat helpt om open te staan voor elkaar en het feit dat mensen een andere achtergrond dan jij hebben”, stelt Mbundu-Uitenwerf. “Zo hebben we ons ook verplaatst in mensen die blind zijn, om te ervaren wat zij meemaken. Als je iets ervaart van de achtergrond van de ander, zie je ook dat andere mensen andere issues hebben.” Mbundu-Uitenwerf en M'Barki vinden het daarom goed dat diversiteit structureel de aandacht krijgt. Er is bij PwC ook een *diversity office*. Zou diversiteit niet al gewoon een onderdeel van het dagelijkse management moeten zijn, in plaats van een specifieke afdeling? M'Barki: “Net als het onderwerp duurzaamheid moet je het ergens aanzwengelen, anders komt de verandering die je wilt er niet. Zo'n afdeling is belangrijk voor de transformatie en kan mensen uitnodigen om over het vraagstuk na te denken.”

Betere toekomst

M'Barki heeft een Marokkaanse achtergrond. “Mijn vader kwam als gastarbeider naar Nederland in de hoop op een betere toekomst. Ik voel me nog steeds wel schatplichtig aan het dorpje waar zij vandaan komen. Ik voel ook de plicht om het goed te doen, een bepaald gevoel van iets terug willen doen. Ik help dan ook graag anderen met eenzelfde soort achtergrond als ik. Dat doe ik met alle liefde.” M'Barki is een van de weinige partners binnen PwC met een niet-Westerse achtergrond. “Daar moeten we als PwC dus nog meer stappen zetten. Daarvoor zijn rolmodellen nodig, waaraan je je kunt spiegelen. Die laten zien dat je wel aan de top kunt komen.” →

MET ELKAAR VERDER KOMEN

Pauline Mbundu-Uitenwerf is afkomstig uit de Democratische Republiek Congo en kwam op jonge leeftijd met haar familie naar Nederland. “Ik heb het idee dat toen wij in Nederland kwamen, in de jaren negentig, veel meer mensen verwelkomend waren. Dat zag ik ook terug bij een deel van de bevolking toen Syriërs hier heen kwamen. Dat een deel daarvoor openstond. Maar een ander deel verhardt. Ik hoop dat dat in de toekomst weer de andere kant op draait. Dat we over twintig jaar meer diversiteit hebben in cultuur, LHBT, gender en mensen met een arbeidsbeperking. Dat wordt ingezien dat dat van meerwaarde is. Dat we elkaar respecteren en connecties aangaan met elkaar.” Abdellah M'Barki: “Ik heb het idee dat ik de laatste jaren meer tegen issues aanloop, dan toen ik hier in Nederland opgroeide. Het is een redelijke bekrompen gedachte om Nederland te willen houden zoals het altijd was. De wereld verandert. Nederland verandert. Dan kun je maar beter openstaan voor anderen, omdat je alleen dan met elkaar verder komt.”

‘Waarom zou je naast kwalitatieve eisen aan de kandidaat, ook niet kwantitatieve diversiteitseisen aan de organisatie stellen?’

Zou er in dat licht bezien een quotum moeten komen, een harde doelstelling voor aantallen uit een andere cultuur of van een ander sekse? M'Barki: “Ik heb lang gedacht dat dat niet nodig is. Je wilt ook als persoon niet als een excuus-allochtoon worden aangenomen voor een functie, of een bepaalde promotie krijgen. Maar nu ik twee à drie jaar partner ben, ben ik er wel wat anders tegenaan gaan kijken. Waarom zou je naast kwalitatieve eisen aan de kandidaat, ook niet kwantitatieve diversiteitseisen aan de organisatie stellen? Het doel moet meetbaar zijn om echt iets voor elkaar te krijgen.” Het is wel belangrijk dat een organisatie daarvoor draagvlak creëert, concludeert M'Barki. “Je moet niet mensen gaan benoemen sec om targets te halen. Maar je maakt mij niet wijs dat er te weinig kandidaten uit andere culturen zijn die aan de kwaliteitseisen voldoen.” Mbundu-Uitenwerf: “Ik vind een quotum aanmatigend. Je wilt aangenomen worden vanwege je kwaliteiten. Maar zonder kwantitatieve doelstellingen duurt het wel langer. Dan moet je dus meer aan draagvlak werken.”

Diversiteit kan helpen een connectie te leggen met klanten, constateren beiden. Mbundu-Uitenwerf: “Juist doordat je andere kennis hebt en een andere achtergrond, kun je je makkelijker verplaatsen in klanten die ook een andere achtergrond hebben.” M'Barki: “Dat maak ik in de praktijk mee. Maar dat is meer een intrinsieke belangstelling in de ander, dan dat ik een commercieel motief heb. Ik stoer me wel eens aan raden van bestuur die aangeven dat ze diversiteit willen omdat dat beter linkt met potentiële klanten. Dat er daarom een Chinees in de *board* moet worden aangenomen, omdat er in China een markt te winnen is. Dat is natuurlijk geen intrinsieke motivatie meer.”

Diversiteit verbeteren

Wat kan PwC nog verbeteren aan zijn diversiteit? Mbundu-Uitenwerf: “We zijn goed in het werven van mensen met verschillende culturele achtergronden, maar ik merk dat de uitstroom ook hoog is. Voor een deel hoort dat verloop bij een accountantskantoor, maar het ligt ook aan je niet helemaal thuis voelen in de heersende, Nederlandse bedrijfscultuur. We moeten dus werken aan dat thuis voelen. Dat kan op diverse manieren. Van het vieren van het

Chinees Nieuwjaar, de frikandel in de kantine die halal is en een gebedsruimte, tot het aanwijzen van je eigen feestdag in plaats van Pinksteren...”

M'Barki denkt dat de hoge uitstroom ook ligt aan een glazen plafond dat wordt ervaren. “Of het nu waar is of niet, maakt niet eens zo heel veel uit. Het is belangrijk om rolmodellen te hebben. Agnes Kooops, die onze accountantspraktijk leidt, is zo iemand. Een voorbeeld voor vrouwen die de top kunnen halen. Ik ga als een van de weinige partners van niet-Westerse achtergrond ook vaak het gesprek aan met collega's binnen PwC die zo'n glazen plafond ervaren. Als ik deze functie kan bereiken, kan jij dat ook. Maar met slechts een beperkt aantal rolmodellen is het erg uitdagend om anderen dat glazen plafond uit het hoofd te praten.”

Accountantsberoep

Waar staat de accountantssector wat betreft diversiteit? Het cliché wil dat de accountant een witte man van in de veertig à vijftig is. M'Barki: “Dat is natuurlijk niet zo, maar ik kan moeilijk de accountancysector helemaal overzien. Ik zie wel dat grote, internationaal opererende accountantskantoren en financiële instellingen veel contacten hebben met het buitenland en daardoor sowieso al met meerdere culturen in aanraking komen. Hoe ver het dan met de diversiteit gesteld is, is per organisatie verschillend.” ←

DIVERSITEIT EN DE NBA

Binnen de NBA wordt gewerkt aan diversiteit als onderdeel van het thema ‘Maatschappelijke relevantie’ uit de Vernieuwingsagenda.

De beroepsorganisatie streeft naar grotere diversiteit en inclusie binnen bedrijven, bij accountantsorganisaties en binnen de eigen gelederen, omdat dit *logisch* (medewerkers, klanten en andere stakeholders zijn ook divers), *slim* (onderzoek en ervaring wijzen uit dat diversiteit de besluitvorming en prestaties verbetert) en *fair* is (verschillende talenten krijgen daadwerkelijk gelijke kansen en kunnen zich hierdoor optimaal ontwikkelen).

In 2019 is een start gemaakt met het project ‘Meer diversiteit’, onder meer door het uitbrengen van een *factsheet* over accountants en diversiteit. Grote beursvennootschappen moeten sinds het boekjaar 2017 in hun bestuursverslag informatie verstrekken over hun diversiteitsbeleid, inclusief welke resultaten zijn geboekt. Als de accountant vaststelt dat de vereiste informatie over het diversiteitsbeleid niet aanwezig is, moet hij of zij die tekortkoming vermelden in de verklaring bij de jaarrekening. Beursfondsen rapporteren inmiddels wel consequent over man-vrouw diversiteit, maar nog veel minder over etnische diversiteit, zo blijkt. De *factsheet* ‘Accountants & Diversiteit’ is als pdf beschikbaar via nba.nl.

Bij **CRM** draait alles om de perfecte balans

360°

klantbeeld

- relatiebeheer
- sales en marketing
- document management
- workflow
- uren registreren en factureren
- abonnementen
- budgetbewaking

De #1 online CRM oplossing voor Accountancy
radarsoftware.nl

RADAR
software®

Flynth zoekt accountants

Ben jij thuis in accountancy en de wereld van onze klanten?

Als accountant bij Flynth werk je voor klanten in het midden- en kleinbedrijf of heb je de focus op de agrosector. Je adviseert, evalueert en bespreekt jaarrekeningen en begeleidt het accountancyteam. Je helpt je klanten om hun bedrijfsresultaten te verbeteren en analyseert aandachtspunten en sterke kanten van bedrijven. Ook assisteer je je klanten bij de geautomatiseerde aspecten van hun financiële administratie.

Wie zoeken we?

Wij zoeken accountants die het beste uit zichzelf én uit ons willen halen. Ondernemende specialisten die meebewegen met de dynamische markt waarin

wij werken. We zijn niet bang voor nieuwe ideeën, visies en initiatieven en worden er blij van als jij die meebrengt.

Waarom Flynth?

Flynth is jong, fris, overal dichtbij én Nederlands grootste in accountancy en advies. Wij bieden onze klanten de hoogste kwaliteit, maar vinden onze regionale en lokale aanwezigheid net zo belangrijk. Wij geven jou alle ruimte om jezelf te ontwikkelen, bijvoorbeeld door opleidingen en carrière-advies. Jouw talent is ons uitgangspunt.

Kijk voor de vacatures voor accountant bij jou in de buurt op www.werkenbijflynth.nl.

Flynth. Het beste advies dat we je kunnen geven.

FLYNTH
adviseurs • accountants

Zijn accountants beter geworden?

Hoe komt het dat de tuchtrechter de laatste maanden minder uitspraken doet? Moeten we spreken van een coronadip? Of doen accountants hun werk beter?

Eerst de cijfers. In de afgelopen tien jaar werden per jaar gemiddeld 163 klachten ingediend en 156 afgehandeld. In 2019 lagen de cijfers iets boven het gemiddelde: 173 klachten en 154 afgehandelde zaken. Van die afgehandelde zaken leidden er 137 tot een uitspraak en van die uitspraken werden er 86 gepubliceerd op [tuchtrecht.nl](https://www.tuchtrecht.nl), ruim zeven per maand. Op 1 oktober 2020 zou je dus 65 gepubliceerde uitspraken van de Accountantskamer verwachten, maar het zijn er 'slechts' 58. Weinig? Op negen maanden valt die terugval eigenlijk best mee.

Van uitspraken in hoger beroep verschenen de afgelopen negen maanden vier samenvattingen, terwijl vorig jaar in dezelfde periode zestien uitspraken zijn samengevat. Het College van Beroep voor het bedrijfsleven verzuipt in de bulk aan stikstof- en mestzaken, maar had voor oktober al weer acht accountantstuchtrechtzaken op de rol staan voor behandeling. De terugval lijkt vooral te moeten worden toegeschreven aan de mestdip.

Corona

De dip bij de Accountantskamer valt mee, als je beseft dat de zittingszaal acht weken lang gesloten was. De kamer heeft dit opgevangen door procedures - met toestemming van de partijen - meer schriftelijk te laten verlopen en door online-zittingen te houden. Als de kamer of één der partijen per se een live-zitting nodig vond, werd de zaak doorgeschoven of werd elders zitting gehouden. Zo is de kamer drie keer uitgeweken naar een vergadercentrum, waar vanwege corona ruimte te over was. Deze informele setting had zo haar voordelen. Op 'gelijke hoogte' stelden de beklagde accountants zich minder defensief op. Wat dat betreft vindt voorzitter Sandra Schreuder van de Accountantskamer de zittingen buiten het justitiepaleis voor herhaling vatbaar. Maar voor de digitale bedrijfsprocessen is de kamer toch aangewezen op het gerechtsgebouw.

Voor zover je kunt spreken van een dip, is die mede toe te schrijven aan de klacht tegen de controlerend accountants van Imtech, die eind september op zitting werd behandeld. Het dossier beslaat duizenden pagina's. De zaak slurpt alle tijd op van één kamersecretaris, kost de voorzitter twee

maanden en de leden van de kamer honderden uren. De accountantsleden kwamen avond- en weekenduren te kort en hebben dus een deel van hun dagelijkse werkzaamheden moeten opofferen.

Hard nodig

Sandra Schreuder sluit niet uit dat corona tot minder klachten heeft geleid. "Ik sprak iemand van het Regionaal Tuchtcollège Gezondheidszorg in Zwolle. Ook daar beginnen de klachten na een periode van stilte weer binnen te druppelen. Kennelijk zijn zorgverleners en accountants hard nodig in deze tijd en dienen patiënten en klanten minder snel een klacht over hen in."

Over zorgverleners en accountants wordt eigenlijk toch al weinig geklaagd, zo blijkt uit het evaluatieonderzoek van de Accountantskamer. Per duizend beroepsbeoefenaren krijgen gezondheidszorgverleners vijf, accountants zes, advocaten 56 en notarissen 118 klachten aan de broek. Als je het aantal klachten afzet op de openbare accountants kom je op veertien klachten. Maar ook dat is nog altijd een stuk minder dan de juridische dienstverleners aantrekken.

Dat klanten in coronatijd minder klagen is een verleidelijke hypothese. Het corona-effect kan echter ook anders in elkaar steken. Zo dienen klanten nogal eens een klacht tegen de accountant in om de rekening omlaag te krijgen. Vaak lukt dat. Maar als accountants principieel zijn, laten ze de zaak voorkomen. Klanten trekken de klacht dan niet zelden alsnog in. Dat leek de afgelopen maanden vaker te gebeuren. Schreuder: "Omdat ze vanwege corona niet naar Zwolle wilden komen?"

Doen accountants hun werk dus beter? In Zwolle lijkt het er nog niet op. ←

Robots

TEKST **BJÖRN REMMERSWAAL**
BEELD **CHRISTIAN KEIJSERS**

Webshops en thuisbezorging waren al populair, maar de coronacrisis doet daar nog een schepje bovenop. Om dagelijks duizenden pakketjes van A naar B te krijgen, werken veel webshops met *fulfilment*-bedrijven die de logistiek verzorgen. Rick van Nispen van DRV Accountants & Adviseurs is controle-rend accountant bij e-commerce-bedrijf Montapacking. “Wat het werk bij deze klant interessant maakt, is dat ze sterk IT- en data-gedreven zijn en veel automatiseren. Zo wordt momenteel op de vestiging in Breda getest met robots die medewerkers ondersteunen bij de orderafhandeling. Daarnaast voorspelt kunstmatige intelligentie de verkopen van hun klanten, maar ook hun eigen orderafhandeling. Op basis van die voorspellingen kunnen ze de voorraad voor klanten reduceren.” Dat heeft ook impact op de controle. “Wij controleren in hoeverre deze ontwikkelingen de aanwezige risico’s afdekken. Door dit in de controle te betrekken, kunnen we toegevoegde waarde bieden. Dat levert voor beide partijen interessante inzichten op.”

De digitale accountant heeft nog een lange weg te gaan

Corona wakkert de behoefte aan online audits aan, net als de vrees dat fraude minder snel wordt ontdekt. Maar de controle is nog onvoldoende gedigitaliseerd om het zonder waarnemingen ter plaatse te kunnen stellen. De goederenstroom volgen kan uitkomst bieden, als accountants bereid zijn het Audit Risk Model overboord te zetten.

TEKST LEX VAN ALMELO BEELD VRHL

‘Grootste hindernis is het Audit Risk Model, dat de ouderwetse controleleer heeft verdrongen.’

Controllerend accountants voelen zich een beetje gehandicapt, nu zij hun licht nauwelijks nog kunnen opsteken bij de klant. Hoe inventariseer je dan de voorraden en hoe kun je zonder persoonlijk contact nagaan of het wel klopt wat de klant zegt? Je kunt voorraden tellen met een *drone*. Maar bij de meeste klanten biedt dat geen soelaas.

“We hebben een app om de voorraden te tellen. Een drone werkt alleen bij hele grote oppervlaktes”, aldus Joris van Meijel, directielid van de accountancypraktijk bij PwC. Hij wil vooral een realistisch beeld geven over de inzet van digitale tools bij de controle van de jaarrekening. “Je moet de technologie ook niet overschatten, je hebt mensen nodig om voorraden te tellen en te kijken hoe oud die zijn. Er gebeurt veel, maar digitalisering van de audit is een lange weg. De controle wordt steeds breder: fraude, *going concern* en non-financiële informatie over bijvoorbeeld duurzaamheid en cyberveiligheid. Wij zijn druk bezig de harde kern van de audit te digitaliseren; dat is absoluut noodzakelijk om de nieuwe taken erbij te kunnen doen.”

Obstakels

Edo Roos Lindgreen, hoogleraar datascience in auditing, zei in 2018 op de Accountantsdag nog dat er bij de jaarrekeningcontrole op IT-gebied de afgelopen jaren niets wezenlijks is veranderd. Inmiddels ziet hij veel beweging. Om te beginnen ontwikkelen de grote kantoren kant-en-klare tools die beschikbaar worden gesteld aan accountants en “ingezet op afgebakende onderdelen”.

Verder kijken accountants bij het plannen en opzetten van de audits hoe zij de data van de klant kunnen gebruiken. Om beter te begrijpen wat de klant doet, verwerken zij met *process mining* gegevens over allerlei transacties uit het ERP-systeem van de klant. “Tot slot hebben de grote kantoren allemaal *centers of excellence* waar soms honderden data-analisten aan het werk zijn. Die worden tijdelijk toegevoegd aan de controleteams of worden op bepaalde punten bevraagd.”

Roos Lindgreen ziet verschillende obstakels voor snelle digitalisering. “Het eerste is het gebrek aan kennis over de omgang met tools en data. De partners en senior-medewerkers zijn niet zo opgevoed met IT. Het tweede obstakel is de beschikbaarheid van data bij de klant. Als die er al zijn, zijn zij heel slecht toegankelijk of slecht bruikbaar. Dan moet je *data engineering* toepassen om een uniforme en consistente set met data te krijgen. Dat is een heidens karwei.”

Online controle wordt ook moeilijk als de klant er niet voor te porren is. “De goede wil is er weliswaar meer dan vier tot vijf jaar geleden. Maar banken willen bijvoorbeeld vaak geen online audit. Dan moet je als accountant in een bunker komen zitten en een verklaring tekenen dat er geen *bit* naar buiten gaat. Bovendien moet de accountant het systeem van de bank gebruiken in plaats van het eigen systeem.”

Meer in het algemeen willen de klanten een zo goedkoop mogelijke controle met zo min mogelijk impact op de bedrijfsvoering. Roos Lindgreen: “Digitalisering zal de meeste klanten een zorg zijn, tenzij de inzet van digitale instrumenten de controle goedkoper maakt.”

Anomalieën kun je veel gemakkelijker ontdekken met digitale tools dan met steekproeven. Roos Lindgreen: “Data-analyse leidt tot veel meer bevindingen en hoe meer data, hoe betrouwbaarder de bevindingen. Forensisch accountants vinden data-analyses een geweldig middel om fraude te ontdekken. Maar door Covid-19 missen zij wel de persoonlijke interviews.”

Follow the Stuff

Philip Elsas propageerde zestien jaar geleden al ‘holistische controle’ van de complete waardenkringloop (*de Accountant*, maart 2004). Door met zijn computerprogramma alle transacties te analyseren, zou elke doorbreking van de waardenkringloop zichtbaar worden en fraude gemakkelijker te ontdekken. Die belofte is volgens Elsas gedeeltelijk uitgekomen. “Maar anders dan voorzien.” De toepassing wordt nu vooral ingezet in opdracht van franchisors en patenthouders die zeker willen weten dat hun franchisees of afnemers de kluit niet belazeren door te weinig af te dragen. Elsas: “Neem Hilton, dat ook hotels heeft in India en China. Die hotels moeten per gast een vergoeding betalen voor het gebruik van de naam Hilton. Maar als gasten *cash* afrekenen onder de tafel hoe ga je dat dan vinden? Dan moet je niet de geldstromen volgen, maar de goederenstromen; of beter gezegd: de quasi-goederenstromen.”

Om die te controleren moet je gebruikmaken van sensoren, aldus Elsas. “Hotels zitten er vol mee. Zo is er de kaart om de deur te openen en hebben chique kamers soms

sensoren om te kijken of er geen geluidsapparatuur is aangebracht. Hotels kunnen sensoren gebruiken om te kijken hoe vaak de deur wordt geopend en hoe vaak een bed wordt beslapen. Die sensoren laten de quasi-goederenbeweging zien. Accountants kunnen die data benutten om het aantal gasten en reserveringen in kaart te brengen en die te vergelijken met de geldbewegingen.”

De sensor kan ook een RFID-chip zijn of een QR-code aan de binnenkant van een flesje die je pas kunt scannen na het verbreken van de zegel. Met die QR-code kunnen klanten vaststellen of ze wel de originele shampoo of kleuring van hoge kwaliteit krijgen waarvoor zij betalen. Farmaceuten kunnen ermee nagaan of licentiehouders niet meer produceren en verkopen dan zij zeggen.

The internet of things levert in principe al heel veel data op over (quasi)goederenbewegingen. Dus *hardware* is volgens Elsas niet het grootste probleem. De grootste hindernis is het Audit Risk Model, dat onder Amerikaanse invloed de ouderwetse controleleer van Limperg, Starreveld en Blokdijk heeft verdrongen. Statistische steekproeven en het volgen van geldstromen zouden volgens Elsas plaats moeten maken voor *Follow the Stuff*: het volgen van één of enkele geselecteerde (quasi)goederenbeweging(en) buiten de *scope of control* van de afdrachtverplichtingen en binnen die van de ontvanger. Maar tot nu toe bestaat daar weinig animo voor.

“Statistische proeven geven alleen zekerheid bij complete data”, aldus Elsas. “Accountants die braaf het huidige Audit Risk Model volgen zonder kennis over de unieke Nederlandse (quasi-)goederenbeweging zouden moeten erkennen dat ze dan valse assurance geven over de volledigheid van bijvoorbeeld de opbrengstenverantwoording. Het accountancy *establishment* zal dat voorlopig niet doen. Maar de benadering wordt wel verwelkomd in de informatica, cybersecurity en bij directe belanghebbenden, zoals ontvangers van afdrachten en belastingen en providers van sensor infrastructuur.”

Detectiegericht controle

Pieter de Kok, medeoprichter van Coney, vindt de digitale controle van de waardenkringloop, zoals Hans Blokdijk en Philip Elsas bepleitten, “een fantastisch concept”. Bij Coney heeft hij een datagedreven aanpak ontwikkeld om de bestaande geld-goederenbewegingen te volgen: Starreveld →

‘De vergezichten zijn nog steeds hetzelfde als die van twintig jaar geleden.’

80 MILJOEN TRANSACTIES ANALYSEREN

PwC organiseerde een online sessie over de inzet van digitale tools bij de controle van de jaarrekening. Om de audit te digitaliseren moet je eerst online data naar boven halen.

“Maar verschillende klanten hebben verschillende systemen”, benadrukt PwC-partner Jesse IJspeert. “Je moet techniek hebben om de verzamelde data om te zetten en te structureren, zodat je de audit verder kunt digitaliseren. En om het maximale uit je technologie te halen moet je veel klanten bedienen.” Het digitaliseringsproces bestaat volgens hem uit meerdere fasen. “Wat nu manueel gebeurt, moet vaak eerst worden gestandaardiseerd om te kunnen automatiseren. Daarna kun je technologie, zoals *machine learning*, inzetten om uiteindelijk op onderdelen autonoom te controleren.”

Accountant en *digital accelerator* Trang Tran van PwC werkt voor een klant die parkeergelden incasseert met een app op de mobiel. “Normaal gesproken neem je een steekproef bij de controle van bijvoorbeeld zeventig items. We hebben dit proces geautomatiseerd en dachten toen: dan kunnen we ook wel alle 80 miljoen transacties analyseren. Met vallen en opstaan en een heleboel tijd is dat gelukt. En het werk wordt er een stuk leuker door.”

Met de *audit highway*, een dataplatform in de *cloud*, kan PwC de klant volgens Adriaan Terlouw *real time assurance* geven op basis van de data. Het platform wordt gebruikt om verbanden te leggen tussen gegevens uit diverse klantdata-bases. “Je kunt data groeperen rond een persoon of rond een bepaalde soort; op basis van alle transacties. Je kunt real time alle gegevens controleren en met behulp van drieëntwintig algoritmes kunnen we een minuut later al zien of het klopt.”

Om fraude te ontdekken laat PwC de klant allerlei vragen invullen, waardoor meer zicht ontstaat op het frauderisico en de kwaliteit van de interne beheersing, stelt Rian Mes: “Op basis hiervan kun je een beter gesprek voeren over fraude. Maar we hebben ook een betalingsanalysetool. Daarvoor gebruiken we alle banktransacties en de stamgegevens van alle crediteuren, debiteuren en medewerkers. Als je die vier bestanden aan elkaar knoopt en analyseert, zie je dwarsverbanden en eventuele indicaties voor fraude. Met dit systeem kun je mogelijke hiaten in de interne beheersing ontdekken, terwijl je ook meer zicht krijgt op de uitstroom van betalingen. Dit instrument zetten we in als we niet kunnen steunen op de interne beheersing, wanneer wij frauderisico's zien of als verrassingsinstrument in de controle.”

3.0. “Stel de inkoop bij derden op 100 en de gemiddelde verwachte marge op 20 procent. Dan kom je op een verkoop van 120 en dat bij 1 miljoen transacties. Dan ga je afpellen: waar zie je de afwijkingen? Maar normatieve digitale modellen zijn zelfs voor een redelijk overzichtelijk bedrijfsmodel als de franchise ongelooflijk lastig om te maken. Ik heb deze poging dus *on hold* gezet en geloof er niet meer in.”

Volgens De Kok gaat de hele digitalisering als een schildpad. “De vergezichten zijn nog steeds hetzelfde als die van twintig jaar geleden. Wel wordt de technologie steeds sneller, slimmer en goedkoper. Het beroep houdt vast aan data-analyse aan de voorkant. Daarbij bedenkt de accountant iets en op basis van die risicoanalyse of controlevraag wordt een datascript geschreven. Daarmee wordt handmatig geschoten op de dataset en vervolgens kijkt de accountant of de resultaten eruit zien zoals hij had bedacht. Die truc doen we al vijftwintig jaar. We moeten ons nu afvragen of we het anders gaan doen: de machine laten nadenken en zelf de resultaten duiden.”

Als het aan De Kok ligt, wordt er een stap gezet naar *machine learning*. Maar ook dat blijkt nog knap ingewikkeld, merkte hij in een proef met een club van *data scientists*. Klanten zitten er ook lang niet altijd op te wachten. “Eén van mijn klanten kreeg een nieuwe cfo. Die zei: dit kost mij veel te veel tijd, ik ga op zoek naar een klassieke accountant. Zeven van de tien financieel directeuren komen uit het accountantsberoep. Die zijn dus gewend aan de systeemgerichte aanpak en voelen niet zoveel voor *bottom-up* data-gedreven controles. En zij willen er ook niet voor betalen.”

Als de accountant alleen systeemgericht controleert verliest die zijn toegevoegde waarde, vreest De Kok. “Het andere uiterste is de massale verschuiving naar gegevensgerichte steekproeven. Dat is ook niet goed. Ik denk dat het beroep serieus moet nadenken over de toekomst van de audit. Er moet een soort deltaplan komen voor detectiegerichte controle. Er moeten tien mensen opstaan, bij de *big four* en *small thirty*, die zich buigen over de accountantstechniek. Die denktank moet boven de partijen staan en de leden moeten elkaar op hoog niveau inspireren. Tenzij het beroep zegt: dit is wat het is...” ←

‘Zeven van de tien financieel directeuren komen uit het accountantsberoep.’

De nieuwe E-Klasse Plug-in Hybrid.

Het leven is een sport met elke dag nieuwe uitdagingen. Daarom heeft de nieuwe E-Klasse Plug-in Hybrid alles in zich om uw doelen waar te maken. Met meer power en minder verbruik combineert hij het beste van twee werelden, de blik scherp op de toekomst gericht. De nieuwe E-Klasse is nu immers verkrijgbaar in maar liefst zeven Plug-in Hybrid varianten, zowel in benzine als diesel. Bovendien geniet u nog tot het einde van het jaar van een wallbox en installatie zonder meerprijs.* Maak een afspraak bij uw Mercedes-Benz dealer of kijk voor meer info op [mercedes-benz.nl/eqpower](https://www.mercedes-benz.nl/eqpower).

EQ POWER

Gecombineerd verbruik: 1,2 - 1,9 l/100 km, 83,3 - 52,6 km/l. CO₂-uitstoot: 31 - 44 g/km (WLTP).

Voor officiële dealeradressen, kosten en leveringsvoorwaarden, zie [mercedes-benz.nl](https://www.mercedes-benz.nl).

*Actie geldig op voertuigen aangeschaft in de periode 1 augustus 2020 tot en met 31 december 2020, waarbij het voertuig voor 31 december 2020 geregistreerd dient te zijn. De actie omvat de levering van een EVBox laadstation 22 kW, 3G/wifi met vaste laadkabel (6 m), een kabelhouder en een standaard muurinstallatie met maximaal 15 m bekabeling en twee muur- of vloerdoorboringen, waarbij geen graafwerkzaamheden nodig zijn. Niet geldig in combinatie met andere acties, (ex-)demo- of MB-Rent voertuigen, EQV Business Solution en/of Private Lease. smart en nieuwe bestellingen van de GLC SUV/Coupé en GLE SUV zijn uitgesloten van deze actie.

De nieuwe NBA-standaarden voor de verantwoording van de NOW-subsidies gaan uit van een verdeling in vier kwadranten voor het domein waarbij een accountantsverklaring benodigd is. Kwadrant 1 betreft aanvragen tot vaststelling van subsidies tussen de € 125.000 en € 375.000 voor organisaties zonder wettelijke controleplicht. Daarvoor is NV COS Standaard 4415N ontwikkeld. Deze standaard vraagt meer dan de bekende NV COS 4410 voor samenstellingsopdrachten.

TEKST ANNETTE HOUWAART

Wat zijn NOW de pluspunten van NV COS 4415N?

Bij subsidies wordt er in de regel volstaan met een protocol, maar standaard 4415N zag het licht door bijzondere omstandigheden rondom de NOW-subsidie. Zo was bij de NOW-subsidie niet alleen de rechtmatigheid van de uitgaven in het geding, maar ook aspecten rond volledigheid van de opbrengsten. De lockdown had bovendien tot gevolg dat de reguliere AO/IB van veel organisaties op zijn minst 'een beetje van de leg raakte'.

Een controleverklaring zoals bij subsidies boven de € 125.000 gebruikelijk, bleek in het mkb niet haalbaar. Maar het ministerie van SZW is ook niet geholpen met een stapel afkeurende verklaringen en oordeelonthoudingen. Daarom besloot het projectteam NOW tot differentiatie en de ontwikkeling van een samenstellingsopdracht-plus en beoordelingsopdracht-plus. Zeker nu is er behoefte aan betrouwbare informatie ten behoeve van besluitvorming en Nederland rekent op zijn accountants.

Bij de NBA-helppeskwamen signalen binnen van accountants die zich zorgen maakten over fraude en misbruik van de regeling. Plus vragen over bonussen, dividenduitkeringen, verschuivingsgevaar, tussentijdse inventarisaties, kortingen, abonnementen, huurverlagingen, groepsstructuren, fusies, splitsingen en dergelijke.

Vandaar de 'pluspunten' van NV COS 4415N; aandachtspunten waar de nieuwe standaard iets meer biedt in relatie tot de NOW-regeling, dan een 'normale samenstellingsopdracht' zou hebben geboden:

1 Vierogenprincipe

Bij een reguliere samenstellingsopdracht is objectiviteit wel, maar onafhankelijkheid van de accountant geen vereiste. Toch bleek er behoefte aan meer dan de reguliere invulling van onze maatregelen op het gebied van objectiviteit. Daarin kan een OKB iets betekenen. Dan kijkt er in ieder geval een accountant mee die niet tot het

opdrachtteam behoort. Voor veel kleinere accountantskantoren is dat vaak een accountant van buitenaf; van een serviceorganisatie bijvoorbeeld.

Paragraaf 19 van standaard 4415N zegt hierover: "De accountant dient een opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling (OKB) te laten uitvoeren... of een andere maatregel te nemen die minstens zo effectief is als een opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling." A17 licht hierbij onder andere toe: "Dit is een waarborg in verband met het ontbreken van een verplichting om onafhankelijk te zijn van de opdrachtgever. Alhoewel de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) **niet van toepassing** is, is hier de analogie toegepast dat een OKB een maatregel kan zijn bij deze bedreiging van objectiviteit.

De kwaliteitsbepaler bepaalt in het kader van het kwaliteitsstelsel van de accountantseenheid de wijze waarop deze OKB-vorm krijgt. De NVKS is hier vormvrij in."

De kwaliteitsbepaler kan dit onderwerp dus vast op zijn to-do-lijst zetten.

2 Accountantsprotocol

Standaard 4415N vraagt specifiek van de accountant dat deze zich verdiept in het accountantsprotocol van het ministerie van SZW. De NOW-regeling en het protocol geven namelijk een eigen invulling aan bestaande begrippen uit het accountantsjargon. Uit het protocol blijkt bijvoorbeeld (paragraaf 2.2) dat de term 'netto-omzet' breed is gedefinieerd. Hieronder vallen ook baten, giften, overige ontvangsten en subsidies zoals de TOGS, de regeling tegemoetkoming land- en tuinbouwondernemers en ondersteuning voor zorgaanbieders.

Als de onderneming onderdeel is van een groep, is deze voor de NOW-regeling anders ingevuld dan we zijn gewend. Voor bepaling van de omzetsdaling worden **alleen** de Nederlandse rechtspersonen en vennootschappen van

AANVRAGEN NOW-1 REGELING (€ 7,9 MILJARD)*

SUBSIDIE** VOORSCHOT: < € 20K VASTSTELLING: < € 25K		SUBSIDIE** VOORSCHOT: € 20K - € 100K VASTSTELLING: € 25K - € 125K		SUBSIDIE** VOORSCHOT: > € 100K VASTSTELLING: > € 125K	
 € 0,6 miljard		 € 1,9 miljard		 € 5,4 miljard	
AANTAL AANVRAGEN: 90 duizend		AANTAL AANVRAGEN: 34 duizend		AANTAL AANVRAGEN: 15 duizend	
ONDERZOEK DOOR: • UWV		ONDERZOEK DOOR: • Accountant • Boekhouder • Fin. prof.		ONDERZOEK DOOR: • Accountant	
AARD ONDERZOEK/PRODUCT: Derdenverklaring Aan assurance verwante opdracht (Standaard 4400N)		AARD ONDERZOEK/PRODUCT: Accountantproducten:		AARD ONDERZOEK/PRODUCT: Accountantproducten:	
		INLEVERTERMIJNEN: Verantwoording : 7 oktober 2020 Derdenverklaring : 24 maart 2021		INLEVERTERMIJNEN: Verantwoording : 7 oktober 2020 Accountantproducten : 30 juni 2021	
124 DUIZEND AANVRAGEN = 90%				15 DUIZEND AANVRAGEN = 10%	

* Deel van de NOW-1 subsidie is bestemd voor ondernemers die werkzaam zijn in de sector horeca.
 ** Wanneer voorschot en vaststelling tot samenhangende vaststellingen worden toegevoegd, wordt de subsidie toegevoegd aan de subsidie van de groep.
 *** Als onderdeel van een groep controleplichtig is, geldt dit ook voor de groep.
 **** Een subsidie wordt niet verleend als het bedrag van de subsidie meer is dan de maximale subsidie van de NOW-1 subsidie van de groep en de groep minder dan 20% beslaat van de groep.

de groep in aanmerking genomen in de berekening, alsmede buitenlandse rechtspersonen en vennootschappen **met SV-loon in Nederland**. Moeders en dochters als bedoeld in artikel 24a boek 2 BW worden voor de NOW-subsidie behandeld als waren zij een groep. Met deze bepalingen komt de NOW-groep er mogelijk toch iets anders uit te zien dan die van de laatst geconsolideerde jaarrekening.

Verder heeft SZW in het protocol (tabel A) de onderkende risico's en voorgeschreven werkzaamheden voor de accountant uiteengezet. Te denken valt aan risico's dat omzetverlies is berekend op het niveau van de individuele werkgever, in plaats van op het niveau van de relevante NOW-groep; dat de afgrenzing van de omzet niet juist heeft plaatsgevonden; dat de omzetdefinitie niet consistent is gehanteerd; of dat lonen of salarissen niet feitelijk zijn uitbetaald. De 'plus' zit in de werkzaamheden die erbij staan en die in een werkprogramma van een controle- of beoordelingsopdracht niet zouden misstaan. Zo dient de accountant bij deze aan assurance verwante opdracht de nieuwe dienstverbanden en uitbreidingen te 'beoordelen' op aannemelijkheid.

3 Alles corrigeren

Staat er in de reguliere standaard 4410 (paragraaf 34) vermeld dat aanpassingen vereist zijn zodat de rapportage geen afwijkingen **van materieel belang** bevat; standaard 4415N is wat strenger. Hierin staat namelijk (A27 toelichting bij paragraaf 36) "De gebruikers van de aan assurance verwante NOW-opdracht gaan ervan uit dat indien de accountant een samenstellingsverklaring heeft afgegeven, de aanvrager **alle**

bekende correcties heeft doorgevoerd. Indien dit niet het geval is kan er ook geen samenstellingsverklaring verstrekt worden door de accountant."

Daar waar als uitvloeisel van een verklaring op basis van 3900N ook nog een kortingsmogelijkheid op de subsidie bestaat, is het bij 4415N dus 'alles of niets': **alle** de accountant bekende correcties doorvoeren en een verklaring afgeven. Of niet en dan ook **geen** verklaring op basis van NV COS 4415N kunnen afgeven. Het UWV vergoedt alleen bedragen waarvan is vastgesteld dat deze correct zijn, geen bedragen waarvan de accountant oordeelt of concludeert dat deze fout of onzeker zijn.

Mochten het protocol, standaard NV COS 4415N of de nieuwe derdenverklaring vragen oproepen, neem dan contact op met de NBA-helptdesk. Of kijk op de NBA HELPT-pagina's op nba.nl. ←

NBA HELPT

De NBA verzorgt sinds de coronacrisis het NBA HELPT-programma, om leden te ondersteunen met praktisch advies rondom de steunmaatregelen van het kabinet. Tegelijk ontwikkelde een projectteam vanuit de NBA, samen met het ministerie van SZW, nieuwe standaarden voor de verantwoording van de NOW-subsidiegelden, plus het bijbehorende accountants-protocol. In september zijn de nieuwe standaarden ter consultatie aan de leden voorgelegd. Na verwerking van de commentaren zijn ze in oktober in finale vorm gepresenteerd. Ook de zogenaamde derdenverklaring voor subsidies tussen € 25.000 en € 125.000 is inmiddels beschikbaar vanuit SZW. Alle informatie over de standaarden is te vinden via nba.nl.

A man with thinning hair, wearing a blue suit jacket over a light blue shirt, is sitting on a bright orange, modern-style chair. He is in a field of tall, dry grass and reeds, with a dense forest of green trees in the background. He is looking towards the camera with a slight smile. His hands are clasped in his lap. He is wearing colorful striped socks and dark shoes.

‘Je verplaatsen in
de schoenen van de
ander was cruciaal.’

PETER EIMERS

Hij heeft in zijn carrière veel gedaan, maar dit was iets heel nieuws. Binnen *no time* standaarden opstellen op basis van een overheidsprotocol voor accountantsverklaringen, bij een ongeken- de overheidssteun van meer dan vijf miljard euro aan het bedrijfsleven. Peter Eimers, partner bij EY en hoogleraar audit & assurance aan de VU, gaf deze zomer leiding aan een NBA-projectteam dat met het ministerie van SZW de betrokkenheid van accountants bij de NOW-regeling regelde.

TEKST ADRIE BOXMEER BEELD MICHEL TER WOLBEEK

Jan Thijs Drupsteen, coördinator regelgeving bij de NBA, vroeg Peter Eimers dit voorjaar om mee te gaan naar een gesprek met SZW, vlak voordat minister Koolmees de NOW-regeling aankondigde. “We kwamen aan in een bijna uitgestorven ministerie. Daarna ging het balletje rollen.”

Hoe verliep de samenwerking met het ministerie en het UWV?

“In het begin moesten we aan elkaar wennen. Maar in die maanden ervaar je waar de gevoeligheden liggen. Als bijvoorbeeld de minister iets toelegt aan de Tweede Kamer dan moet hij dat nakomen. Wij moesten waarschuwen tegen overspannen verwachtingen.”

De accountant laveert bij controle van de NOW-regeling tussen strengheid en oog hebben voor het ondernemersbelang. Hoe doe je dat?

“Door nuchter na te denken. In het protocol staat wat SZW van ons verwacht, in de standaarden hoe accountants dit kunnen waarmaken. Dat vraagt om realisme van beide kanten. Het gaat om veel belastinggeld, maar een

accountant kan dat niet tot de laatste cent controleren. Daarom is er de diversificatie van wel en niet controleplichtige organisaties, op basis van de hoogte van het subsidiebedrag.”

Zoals bij elke subsidieregeling ligt fraude op de loer.

“Uiteraard. Het ministerie stond voor een dilemma: of een zo waterdicht mogelijke controle, of ervoor zorgen dat bedrijven snel ondersteuning kregen. Het resultaat is een regeling waarbij de overheid rekening houdt met dat een deel van het geld mogelijk ten onrechte wordt uitgekeerd. Het is hierbij wel van belang om de grote getallen in de gaten te houden. Een accountantsverklaring is alleen vereist voor bedragen vanaf 125.000 euro. Dat is slechts tien procent van alle NOW-subsidies, maar wel zeventig procent van alle uitkeringen. Het is mooi dat de Algemene Rekenkamer er nu voor pleit om bij vergelijkbare regelingen in de toekomst vooraf het slot op de deur te zetten, in plaats van achteraf. Maar die tijd was er in de eerste weken van de lockdown niet.”

Hoe heb je die maanden ervaren?

“Druk. Ik moest denken aan mijn

proefschrift. Ook dat was pas af toen ik het in mijn hand had. Verder is mijn politieke antenne versterkt: je verplaatsen in de schoenen van de ander was cruciaal. Terwijl velen vakantie hadden, gingen wij achter de klapdeuren door.”

Je leidt ook de accountantsopleiding van de VU. Hoe zie je de toekomst voor nieuwe accountants en voor het beroep?

“Zolang mensen zaken doen met elkaar is er behoefte aan zekerheid. Door technologie wordt de afhankelijkheid van elkaar nog groter en die behoefte aan zekerheid alleen maar groter. De accountant kan niet meer volstaan met samenstellen en controleren. Wij leiden accountants op die midden in de maatschappij staan. Prima als je mensen opleidt tot dataspecialist, maar voor je het weet is dat weer verouderd. Je zult altijd professionals nodig hebben die het geheel kunnen overzien. Accountants zijn wat dat betreft net huisartsen.”

Wat doe je in je vrije tijd?

“Van het strand krijg ik nooit genoeg. Ik fiets graag, maar stel je daar niet te veel van voor. Zeker niet de afgelopen maanden.” ←

CV

Peter Eimers werd in 2018 partner bij EY, na vele jaren bij PwC te hebben gewerkt. Hij is hoogleraar audit & assurance en opleidingsdirecteur van de accountantsopleiding aan de Vrije Universiteit te Amsterdam.

Proactieve advisering en versnelde digitalisering

– *Ben jij al zo ver?*

Taxvice

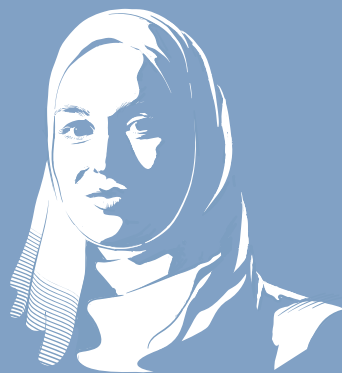
Jij ligt straks toch niet wakker van vastgeroeste verdienmodellen. Je klanten zien jouw medewerkers als de belastingadviseurs van de toekomst. Het is niet meer de vraag of je digitale technologie inzet, het is standaard bij jou op kantoor. Je hebt immers al gekozen voor de juiste investering en de transitie naar het digitale adviesproces ligt achter je.

Zelfstandig belastingadviseur Ron Meijer van Blauwe Vrijdag is je al voorgegaan. Wat levert hem dat op? Bekijk zijn verhaal.

Blijf succesvol. Handel nu. Kies voor Taxvice.

Ontdek het zelf, ga naar www.sdu.nl/taxvice-klanten

Sdu

WENDY GROOT

Versterkt onderzoek echt de praktijk?

Op 28 september 2018 kreeg ik in de Limpergzaal mijn diploma overhandigd - dat kon toen nog. Ik keek er vooral naar uit dat mijn kinderen dan in het publiek zouden zitten, volledig onder de indruk natuurlijk, beseffende hoe *cool* hun moeder is. De werkelijkheid bleek anders. Mijn dochter vond het nog wel aardig, maar mijn jongens hebben de hele uitreiking geslapen. Op zich natuurlijk fijn dat we niet twee jongetjes in de gordijnen hadden, maar ik had mij dit toch anders voorgesteld. Dus ik kon niet anders, er moest nog een diploma-uitreiking komen. Ik ga promoveren. Alle gekheid op een stokje, dit is natuurlijk niet (geheel) de reden om te willen promoveren. Ik wil graag bijdragen aan onderzoek, omdat het belangrijk en interessant is. Nu is er al door velen betoogd in de accountancy meer gebruik te maken van wetenschappelijke inzichten. Zo hebben we in 2015 de FAR opgericht, roepen de MCA en CTA op tot betere samenwerking

met de wetenschap en meer recentelijk de kwartiermakers. Maar daar sta ik dan, met mijn ene been in de accountancy en mijn andere in de academische wereld - dan lijkt de afstand tussen beide werelden toch iets groter dan ik hoopte. Want alhoewel we met z'n allen graag zeggen (en schrijven) dat we de wetenschap moeten gebruiken om te praktijk te versterken, blijkt de werkelijkheid toch anders. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de verplichte kantoorroulatie, die in Nederland nu enige tijd is ingevoerd. Die maatregel moet voorkomen dat de accountant een te lange tijd dezelfde klant controleert, waardoor haar onafhankelijkheid minder zou worden. Wanneer we auditkwaliteit zien als de capaciteit én onafhankelijkheid (en daarmee objectiviteit) van de accountant, dan zouden we kunnen stellen dat kantoorroulatie de auditkwaliteit zou moeten verbeteren. Alleen, dat doet het niet. In ieder geval niet op basis van het beschikbare wetenschappelijke onderzoek dat hiernaar gedaan is. Een soortgelijke situatie zien we ontstaan in de samenloop van audit en advies. De gevolgen van deze samenloop lijken nog niet zo eenduidig. De zorg is dat de samenloop risico's oplevert voor de auditkwaliteit, omdat de focus op commerciële belangen komt te liggen. Tegelijkertijd kunnen er echter

positieve effecten ontstaan door het *spillover effect* van kennis. Als ik dan de discussie in de commissie Financiën van de Tweede Kamer beluister, die eind september plaatsvond, ben ik niet geheel gerust. Bij mij ontstaat de zorg dat we stevig gaan ingrijpen, om het ingrijpen. "Het moet nu maar eens klaar zijn." Wetenschappelijk onderzoek heeft niet het antwoord op alles - *absence of evidence is not evidence of absence*. Maar mocht onderzoek nu suggereren dat een bepaalde maatregel geen goed idee is, laten we daar dan eens naar luisteren. Het goede nieuws is dat onderzoek ondertussen doorgaat en zo gaan we als sector ook experimenteren met structuurmodellen. Nu is het op mijn (uiteraard *groundbreaking*) onderzoeksresultaten nog wel even wachten. Het voordeel is dat ik goede hoop heb dat mijn jongens wakker kunnen blijven, tegen de tijd dat ik mijn onderzoek kan verdedigen. ←

Wendy Groot RA is manager bij PwC National Office in Amsterdam, bestuurslid van NBA Young Profs en PhD-kandidaat bij de Vrije Universiteit Amsterdam.

Belangrijk fundament onder de kwaliteit van het accountantsberoep is het systeem van permanente educatie. Begin 2019 is gekozen voor een nieuw systeem, dat vanaf 1 januari 2021 voor alle accountants in Nederland geldt. Wat gaat er precies veranderen?

TEKST BJÖRN REMMERSWAAL

Het nieuwe PE-model: meer keuze, meer verantwoordelijkheid

De Nadere Voorschriften Permanente Educatie 2019 (NVPE 2019) worden sinds begin 2019 gefaseerd ingevoerd. Vanaf 1 januari 2021 geldt het nieuwe PE-systeem voor alle leden van de NBA met een PE-verplichting. Het belangrijkste verschil: in plaats van het behalen van een verplicht aantal PE-uren per jaar, maakt elke accountant voortaan jaarlijks een 'PE-portfolio'. De NBA heeft voor het nieuwe systeem gekozen omdat het beter aansluit bij de ontwikkeling van de individuele accountant. Leden zijn in het nieuwe systeem zelf verantwoordelijk voor hun PE-programma, met meer vrijheid in keuze van inhoud en leervorm.

Wat is er anders?

Het oude PE-model van de NBA ging uit van veertig PE-uren die iedereen per jaar moest besteden aan geaccrediteerde permanente educatie; zonder dat daarbij werd gekeken in hoeverre de opgedane kennis aansloot op de kennisbehoefte. Sandra Kroon, manager afdeling Lerend Beroep bij de NBA: "Het nieuwe systeem focust veel meer op wat iedere afzonderlijke accountant nodig heeft in zijn functie - nu en in de toekomst. Accountant zijn is een leven lang leren. Wat het nieuwe systeem echt anders maakt, is dat er meer mogelijkheden zijn om te voldoen aan jouw 'PE-verplichting'. Het bijhouden van permanente educatie en jezelf ontwikkelen is meer dan het volgen van een cursus. Ook andere manieren van ontwikkelen tellen nu als PE mee. Denk aan coaching, intervisie, meelopen met een ervaren accountant, e-learning, zelfstudie etc." In het nieuwe PE-systeem bepaalt de individuele accountant wat voldoende PE is en welke activiteiten het beste zijn om persoonlijke leer- en ontwikkeldoelen te behalen. "PE moet proportioneel en relevant zijn voor jouw persoonlijk functioneren, nu en in de toekomst", aldus Kroon. "Wij erkennen ook dat het volgen van PE kan variëren, omdat je

persoonlijke ontwikkelingsdoelen veranderen of het beroep andere eisen stelt. Onder het nieuwe PE-systeem is er dus geen verplichting om een bepaald aantal PE-uren of -punten te behalen; de verplichting zit hem in het leerresultaat. Elke accountant moet kunnen laten zien dat hij of zij de leerdoelen heeft behaald. Het belangrijkste is te kijken naar wat jij nodig hebt voor jouw functie of rol en dat jouw ontwikkeling hierbij aansluit."

‘Cursussen en trainingen zijn niet de enige manier om bij te leren.’

Leren door nieuwe dingen te doen

Cursussen en trainingen zijn in het nieuwe systeem niet de enige manier om bij te leren. “Denk aan het opstarten van een nieuw project, online lezen, onderzoeken van een bepaald onderwerp voor een klant of een bepaalde functie en specifieke discussies voeren met collega's of andere professionele adviseurs”, licht Kroon toe. “Het nadeel van het volgen van een cursus of training is vaak dat we die op de dag zelf als heel inspirerend ervaren en dan weer vervallen in oude patronen en de waan van de dag. Door een andere manier van leren is het idee dat je ook je manier van werken verandert.”

Onderdeel van het nieuwe systeem is dan ook dat leden moeten reflecteren op de ondernomen leeractiviteiten. De *pilots* met het nieuwe PE-systeem leverden verschillende activiteiten op die als PE-activiteiten kunnen worden aangemerkt, zoals vakliteratuur lezen, literatuurstudie uitvoeren, nieuwsbrieven lezen, presentaties bijwonen, bijwonen van overleggen, collegiaal overleg, webinars volgen en feedback vragen en geven aan collega's. Maar die lijst is 'open'. Kroon: “Als je goed kunt beargumenteren waarom een activiteit bijdraagt aan jouw ontwikkeling als accountant, dan kan dat gelden als een PE-activiteit, zolang die doelen vallen onder een van de overkoepelende competenties 'vaktechnische kennis', 'vaardigheden' of 'houding'.” Op de website van de NBA is hierover de nodige informatie te vinden, waaronder voorbeeldportfolio's, beroepsprofielen en *self-assessment tools*, die als hulpmiddelen dienen bij het bepalen van de individueel beoogde leerdoelen en de te behalen leerresultaten.

Uiteraard is een vorm van monitoring essentieel om een waarborg te kunnen geven voor kwaliteit. In het nieuwe systeem is daarom een aantal kwaliteitswaarborgen ingebouwd. Zo moet elke lid jaarlijks met een *compliance button* verklaren dat hij of zij een PE-portfolio heeft opgesteld en uitgevoerd. Daarnaast doet de NBA steekproeven op PE-portfolio's en zullen ook accountantsorganisaties controles uitvoeren bij de bij hen aangesloten accountants. Verder zijn er verplichte onderwerpen en kennistoetsen. En er is nog de gang naar de Accountantskamer, wanneer een accountant zijn of haar PE-verplichting niet goed uitvoert en geen opvolging geeft aan aanwijzingen en adviezen. ←

‘Leden zijn in het nieuwe systeem zelf verantwoordelijk voor hun PE-programma.’

INVOERING IN FASES

De Nadere Voorschriften Permanente Educatie 2019 (NVPE 2019) zijn begin 2019 ingevoerd. Daarbij is gekozen voor een invoering die in fases geschiedt. Na een eerdere pilotfase is in 2019 gestart met accountants werkzaam bij de advisortak van de big four en accountants bij de Belastingdienst. Vanaf 2020 geldt de nieuwe PE-regeling ook voor accountants bij accountantsorganisaties met oob-vergunning, interne en overheidsaccountants en leden die vanaf 2019 zijn ingeschreven in het register.

Per 1 januari 2021 gaat de laatste en grootste groep PE-plichtige NBA-leden (met name mkb-accountants in de samenstellingspraktijk, niet-oob-praktijk en accountants in business) over naar het nieuwe PE-systeem. Dat betekent een overgang van het bijhouden van PE-uren naar het schrijven van een PE-portfolio. Vanaf 1 januari 2021 geldt het nieuwe PE-systeem voor alle leden van de NBA met een PE-verplichting. Op nba.nl is alle informatie te vinden over het nieuwe systeem.

TWINFIELD ADMINISTRATIEVE MOTOR VOOR VISSER & VISSER

Met dertien vestigingen, een zuster-databedrijf Growteq en maar liefst 350 medewerkers in diverse disciplines, timmert Visser & Visser flink aan de weg. Het vooruitstrevende accountantskantoor gebruikt Twinfield van Wolters Kluwer als haar financiële motor.

"Ik ben natuurlijk bevooroordeeld", zegt Timo van Houdt, commercieel projectmanager bij Visser & Visser, lachend. "Maar bij ons is er veel ruimte om te experimenteren en jouw idee daadwerkelijk vorm te geven. Ondernemerschap en creativiteit worden aangemoedigd en gestimuleerd. Dat naast dat je als professional bij Visser & Visser je vak serieus neemt, in welke discipline je ook zit. Je staat voor de inhoud en de vorm. En mocht een initiatief niet slagen, dan heb je niet gefaald, maar heb je van de route van A naar B geleerd omdat je onderweg de afslag naar C tegenkwam."

GEOLIED PROCES

Visser & Visser bedient klanten in de regio van Goes tot Doetinchem. Van Houdt: "Het net geopende kantoor staat in Doetinchem, maar het zwaartepunt ligt in Zuid-Holland." De sectoren waar het accountantskantoor zijn klanten bedient zijn zo divers als het mkb is. Van bouwbedrijf en installatiebedrijf tot aan horeca en hoveniers... "Kortom, het mkb in de volle breedte", aldus Gerda Smits, Senior Applicatiebeheerder bij Visser & Visser. Smits en Van

Houdt zijn onderdeel van Team Online van Visser & Visser dat ondernemers helpt hun financiële administratie te automatiseren. Van Houdt: "De administratie wordt nog wel eens gezien als een noodzakelijk kwaad. Onze uitdaging is die administratieve handelingen voor klanten tot een minimum te beperken. Zodanig dat we hem of haar helpen aan een geolied administratief proces dat loopt als een trein. En dat het zelfs leuk wordt."

ONZE HUISMOTOR

Visser & Visser maakt daarvoor volop gebruik van de expert solutions van Wolters Kluwer. Smits: "Voor de administraties die wij voeren voor klanten, maar ook voor klanten die zelf hun administraties in de cloudomgeving verwerken. Het is - om het zo te zeggen - onze huismotor. Het is gebruiksvriendelijk, het werkt goed in de communicatie met de klant en we doen mee aan klant-inspraaksessies waarbij we ook ons steentje bijdragen in de ontwikkeling van de software. Dat samenwerken met de klant in Twinfield heeft als voordeel dat je één plaats hebt voor alle cijfers en dat als iemand ziek is bij de klant,

je als accountantskantoor kunt inspringen om het administreren toch door te laten gaan. Als een nieuwe klant bij ons aan boord komt, bevelen we hem vaak Twinfield in combinatie met Basecone aan. Die laatste herkent facturen automatisch en doet direct een boekingsvoorstel zodat facturen met weinig moeite doorkunnen naar het boekhoudpakket."

VERBETERSLAGEN

Eén van de zaken waar Smits inspraak bij had, was de bank-module. "In feite verzorgen we de btw-aangifte, de bankverwerking en de betalingen via Twinfield. Toen we met Twinfield spraken over de interface van bankver-

Timo van Houdt

“We willen vooroplopen met digitale dienstverlening, omdat wij geloven dat we met datagedreven beslissingen onze klanten kunnen helpen stappen te zetten. De oplossingen van Wolters Kluwer helpen ons hier elke dag bij.”

werking, hadden we daar aanvullingen voor. Daar wordt naar geluisterd en in de nieuwe module zitten verbeterlagen.”

Twinfield heeft een licentie voor de nieuwe betaalrichtlijn Payment Service Directive 2 (PSD2). Smits: “Daarmee wordt het mogelijk om meerdere banken te gaan ontsluiten en niet alleen de vier waar we nu een koppeling mee hebben. Je kunt daarmee als onderneming uiteindelijk realtime inzicht krijgen in de betalingen die gedaan zijn en betalingen staan sneller op je bankrekening. Je kunt zelfs betalingen vanuit het boekhoudpakket initiëren. Dat alles gaat het betalingsverkeer versnellen.”

Gerda Smits

REALTIME INZICHT

Het gesprek komt ook op de ondernemer die vandaag de dag realtime inzicht in zijn zaken wil. “Daar denken wij als accountantskantoor ook over na. Onder andere door operationele data aan financiële data te koppelen. Bijvoorbeeld door data vanuit Twinfield te ontsluiten naar een tool als Power BI. Zodat we bijvoorbeeld een signaal krijgen dat bij een bepaalde klant de omzet is gedaald. Onze relatiemanager kan naar aanleiding van dat signaal contact opnemen met die klant. We zijn bezig om dergelijke adviessignalen op basis van data te genereren. Dat deden we al voor een klein deel, maar dat willen we uitbreiden. Onze relatiemanager kent de klant door en door, maar dit helpt hem om beslagen ten ijs te komen tijdens het adviesgesprek. Hij of zij heeft dan al een 360-graden view.”

VER MET DIGITALISERING

Visser & Visser is ver met de digitalisering. Het kantoor heeft in Growteq een zusterbedrijf dat bedrijven helpt met groeien met behulp van technologie en data.

“Ik heb nooit zo het idee dat we bijzonder zijn, maar we krijgen wel van anderen terug dat het bijzonder is wat we doen”, zegt Van Houdt. Smits tot slot: “We willen vooroplopen met digitale dienstverlening, omdat wij geloven dat we met datagedreven beslissingen onze klanten kunnen helpen stappen te zetten. De oplossingen van Wolters Kluwer helpen ons hier elke dag bij.”

Werknemers blijven tijdens coronacrisis massaal overwerken

Het aantal uren dat medewerkers gemiddeld overwerken is tijdens de coronacrisis opnieuw gestegen. Gemiddeld wordt sinds de corona-uitbraak per week één uur extra onbetaald overgewerkt.

Daarmee loopt het gemiddelde aantal overwerkuren, dat eind 2019 al hoog lag en kan leiden tot klachten als stress, lagere arbeidsproductiviteit en zelfs fysiek ongemak, steeds verder op. Dat blijkt uit onderzoeken van HR- en salarisdienstverlener ADP. Voor een eerste onderzoek werden ruim 32.000 werknemers wereldwijd, waarvan bijna tweeduizend in Nederland, bevraagd over actuele thema's die spelen op de werkvloer en de toekomst van werk. Na de corona-uitbraak is extra onderzoek onder bijna 12.000 werknemers uitgevoerd.

In alle onderzochte gebieden werken mensen sinds de corona-uitbraak meer onbetaald over in vergelijking met een halfjaar eerder. In Europa steeg het gemiddelde met één uur, van bijna vijf naar bijna zes uur per week. In Noord-Amerika: daar zijn werknemers gemiddeld drie uur per week meer gaan overwerken, van vier naar zeven uur per week.

Stapje extra

Volgens ADP Nederland lijkt het massale thuiswerken de drempel voor overwerken te verlagen: "Het is natuurlijk eenvoudiger om thuis net iets vaker de laptop te openen of de tijd die je anders kwijt bent aan het reizen naar kantoor nog even door te werken. Ongemerkt kan dit al snel oplopen. Wat ook kan meespelen, is dat medewerkers in deze lastige tijden misschien net een stapje extra zetten om hun organisatie niet (verder) in de problemen te laten komen."

Het percentage Nederlandse medewerkers dat gemiddeld tien uur of meer overwerkt, bleef met tien procent gelijk aan het jaar daarvoor. Vijf procent van de Nederlandse respondenten gaf aan gemiddeld liefst 26 uur of meer (!) onbetaald over te werken. Door de economische onzekerheid zullen medewerkers nog meer druk voelen om meer te gaan werken, vreest ADP. Dat leidt tot verhoogde risico's op overspannen personeel en verminderde arbeidsproductiviteit. Werkgevers doen er daarom verstandig aan de belastbaarheid van hun medewerkers goed in de gaten te houden, juist ook nu er veel thuis wordt gewerkt.

Foto's van dierbaren helpen bij ethisch gedrag

Een foto van een dierbare op de werkplek maakt dat werknemers zich vriendelijker en netter gedragen. Dat blijkt uit Amerikaans onderzoek.

In coronatijd met alle thuiswerkers lijkt het wellicht minder relevant, maar ondernemingen verliezen jaarlijks miljoenen euro's aan minder ethisch gedrag van werknemers. Kantoorartikelen meenemen, privé-uitgaven ten onrechte declareren, lekker Netflix kijken in de tijd van de werkgever. Het meenemen van op het oog onschuldige zaken als printpapier, pennen, muismatten en andere kantoorartikelen kan bedrijven jaarlijks zo'n vijf procent van hun omzet kosten.

Foto's van familie, vrienden of andere naasten op de werkplek blijken zulk gedrag te verminderen. Dat concludeert organisatiepsycholoog Ashley Hardin na onderzoek dat dit najaar wordt gepubliceerd. Kleine aanpassingen aan de fysieke omgeving kunnen fraude en andere ongewenste gedragingen voorkomen, aldus Hardin. Via een serie experimenten en een enquête toont de psycholoog aan dat foto's van dierbaren herinneren aan normen en waarden. Je wil misschien onbewust het goede voorbeeld geven.

Inmiddels lopen werk en privé meer door elkaar heen. Betekent dat ook dat werknemers zich tijdens het thuiswerken, omringd door foto's en persoonlijke zaken en hun geliefden zelf, voorbeeldig gedragen? Volgens Hardin spelen ook andere factoren mee, zo antwoordt zij op vragen van RTL Z. "Als je onzeker bent over je eigen financiën, omdat je baan op de tocht staat, ben je misschien weer eerder geneigd onethisch gedrag te vertonen. Dus het is lastig te voorspellen wat het gevolg van de pandemie precies is."

Bij een volgende Zoom- of Teamsessie maar eens vragen wie er een foto van zijn of haar geliefde op de keukentafel heeft staan...

Expats

Ervaringen van Nederlandse accountants in den vreemde. Dit keer: Richard van Vliet, partner bij EY Madrid.

‘Dat ik Nederlander ben geeft mij iets extra’s’

“Als ik klanten ontmoet, val ik op door mijn naam en postuur. Ik ben bijna twee meter. Tegelijkertijd spreek ik vloeiend Spaans. Dat je uit Nederland komt is in Spanje een pre. Spanjaarden zijn bescheiden. Ze kijken op tegen Noord-Europa en benchmarken zich daar graag mee. Daar pas ik heel mooi in. Dat ik Nederlander ben geeft mij iets extra’s. Mijn RA-kennis komt van pas bij opdrachten voor grote *corporates* die hun hoofdkantoor in Nederland hebben. Ik kan makkelijk schakelen met Nederlandse collega’s. Om die reden heb ik mijn Nederlandse titel aangehouden. Daarnaast lees ik nog steeds met veel interesse het blad *Accountant*. De discussie rond het accountantsvak leeft hier net als in Nederland. Ook in Spanje hebben we huiswerk te doen om het kwaliteitsbewustzijn te verhogen. Ik word binnen EY regelmatig gevraagd om mijn visie op de ontwikkelingen in het Nederlandse accountantsberoep te geven. Ik ben de enige Nederlandse partner bij EY Madrid.”

Improviseren

“Toen ik in 2003 van Nederland verhuisde naar Spanje was dat voor mij geen sprong in het onbekende. Ik kende Madrid goed. In 1995 had ik er als student bedrijfskundige economie in het kader van een uitwisselingsprogramma een paar maanden gewoond. Toen leerde ik ook mijn huidige vrouw kennen. Toch ging de overstap niet moeiteloos. Het Spaans wat je privé met je vrouw en schoonfamilie spreekt is wat anders dan business Spaans. Je moet de taal in al zijn nuances beheersen. Je hebt het alleen al nodig om Spaanse wetteksten te kunnen doorgronden. Ook de examens voor de Spaanse RA-titel worden in het Spaans afgenomen. Een andere eigenschap die je moet ontwikkelen is geduld. In *professional services* moet je eerst vertrouwen winnen. Dat betekent bijvoorbeeld veel zakenlunches. En je moet laten zien wat voor persoon je bent. Spanjaarden testen je om te zien hoe je reageert. Heb je die toets doorstaan, dan is het contact heel warm. Op de werkvloer is men professioneel maar ook joviaal. En ze improviseren graag. Als je in Nederland op zaterdag

je boodschappen aan het uitladen bent en plotseling staan er kennissen voor de deur, voelt dat ongemakkelijk. In Spanje wordt de visite meteen uitgenodigd om mee te eten en ga je om 1 uur ‘s nachts pas naar huis.”

Ham

“Madrid zit weer op slot. In het centrum van Madrid zit een restaurant Museo del Jamon - het ham-museum - dat de afgelopen decennia alle rampen heeft overleefd. Tot corona kwam. Dat er nog geen tsunami van faillissementen heeft plaatsgevonden komt omdat bedrijven nog overheidssteun krijgen, maar dat is niet eindeloos vol te houden. Er gaat een klap komen. De afhankelijkheid van het toerisme als inkomstenbron is traditioneel groot en de arbeidsmarkt is niet flexibel genoeg. Na de kredietcrisis zag je dat Spanje veranderde. Er is veel geïnvesteerd in andere sectoren. Grote bedrijven als Renault en Airbus hebben hier flink in hun fabrieken geïnvesteerd. Ook nam het ondernemerschap toe. Dat was echt een cultuuromslag. In de jaren negentig was een baan als ambtenaar nog de droom van veel studenten. De afgelopen jaren zagen we juist veel *startups*. Het is heel triest om te zien dat veel klanten die de afgelopen jaren hun bedrijf van de grond af hebben opgebouwd, nu moeten stoppen. Ik heb ze zien groeien. Je bouwt een persoonlijke band met klanten op. Tegelijkertijd kan ik nu weinig voor ze doen.”

Kwart hoogopgeleiden zoekt andere baan vanwege leidinggevende

'People don't leave their jobs, they leave their managers.' Die stelling blijkt telkens weer te kloppen. Een kwart van de hoogopgeleiden zoekt een andere baan vanwege de leidinggevende.

Dat meldt vacaturesite Intermediair op basis van onderzoek onder duizenden werkzoekende hoogopgeleiden. Mannen kiezen de helft vaker dan vrouwen voor een andere baan vanwege hun leidinggevende.

Andere redenen voor een overstap zijn onvoldoende door-groei mogelijkheden en omdat het werk niet leuk of uitdagend genoeg is. De inhoud van het werk is voor het eerst sinds jaren de belangrijkste reden om niet weg te gaan. Ook prettige collega's, een goede balans tussen werk en privé, het salaris en een vast contract maken dat mensen willen blijven.

Het vertrouwen in baan zekerheid kreeg door de onzekere economische situatie een knauw, met name bij vrouwen. In 2018 dacht 82 procent van hen hun baan niet te verliezen, dit jaar is dat 10 procent lager. Ook onder mannen daalde dit

vertrouwen, maar wel minder hard, van 76 naar 71 procent. De coronacrisis versnelde deze daling.

Favoriete werkgevers

De jongere generatie is het meest onzeker. Minder dan de helft van de jongeren tot 23 jaar is zeker over hun contract bij hun huidige werkgever. Van de millennials, de groep daarboven in de leeftijd tot 39 jaar, is driekwart zeker van hun contract. Het percentage bij de generatie tot 59 jaar is ongeveer gelijk daaraan.

Intermediair onderzocht ook de favoriete beroepen en werkgevers van dit jaar. In de top vijf van werkgevers staan achtereenvolgens Shell, KLM, Google, Philips en de Nederlandse Spoorwegen. De vacaturesite verwacht de komende vijf jaar dat onderwijs, onderzoek en wetenschap de populairste vakgebieden worden, gevolgd door directie en management, beleid en bestuur en daarna consultancy, advies en research (geen IT). De coronacrisis heeft de adviessector ook hard geraakt, aldus Intermediair.

OVERHEIDSSTEUN ZORGT VOOR 'TSUNAMI' AAN FAILLISSEMENTEN

De overheidssteun tijdens de coronacrisis heeft bijna vierduizend ondernemingen overeind gehouden, die in normale omstandigheden failliet zouden gaan. Onderzoekers verwachten dat deze bedrijven uiteindelijk toch omvallen, wat leidt tot een 'tsunami' aan bankroeten.

Dat stelt onderzoeksbureau Altares Dun & Bradstreet, dat spreekt van "stilte voor de storm". De onderzoekers vrezen dat circa 3.800 'zombiebedrijven' alsnog failliet gaan, alleen op een later moment. Wanneer dat zal zijn is volgens het bureau lastig te voorspellen. Behalve de faillissementen waarschuwt het onderzoeksbureau voor een *double dip*, een tweede klap voor de economie nu er een tweede (beperkte) lockdown is. Transport, industrie, bouw en groothandel zijn volgens het onderzoek de meest risicovolle sectoren. In het geval van een nieuwe lockdown met economische consequenties volgen nog eens 3.300 extra faillissementen. Het onderzoeksbureau analyseerde ruim drie miljoen bedrijven en baseert zich op het meest recente economische scenario van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) uit juni en de ontwikkeling van het bruto binnenlands product van Nederland.

Lekker werken

Dingen die de werkdag leuker maken. Kijk voor meer info op Accountant.nl.

Mobieltje

iPhone in je kontzak

De nieuwe Apple iPhone 12 is er ook in een 'mini' uitvoering, met evengoed een 5,4 inch 'Super Retina XDR-display'. Past beter in de spijkerbroek. Prijs vanaf € 809.

apple.com

Vervoer

Doe maar een Skoda

Ook Skoda maakt de overstap naar elektrisch rijden. Zoals met de nieuwe ENYAQ iV, beschikbaar in twee accuversies, actieradius 390 km of meer. Prijs vanaf 40 mille.

skoda.nl

Wifi

Sneller netwerk thuis

Last van traag internet thuis? Investeer in een Netgear Orbi RBK852 wifi 6 multiroom systeem. Mond vol, maar dan heb je ook wat. Prijs € 1.049.

netgear.com

Koud

Retro-koelkast

Voor fans van het legendarische VW-hippiebusje is er goed nieuws van witgoed-firma Etna. Die komt met de prachtige Volkswagen Bulli koelkast. Prijs € 1.849.

etna.nl

Houd uw kennis actueel en meld u aan voor de **Regiosessie Belastingplan 2021**

Wat kunt u de komende periode doen
om uw klanten fiscaal optimaal van
dienst te zijn?

Opleidingen

NBA

Met deze Regiosessie heeft u een volledig overzicht van de
wijzigingen in de fiscale wetgeving vanaf 1 januari 2021.

U weet van welke fiscale regels u dit jaar nog gebruik kunt maken
en hoe u kunt voorsorteren op de nieuwe fiscale wetgeving.

Wat komt zoal aan bod:

- Wijzigingen per 1 januari 2021
- Belastingplan 2021 en overige fiscale maatregelen
- Overige actualiteiten en rechtspraak

Datum	Verschillende data in november 2020
Locatie	Diverse regio's
Tijd	16.30 - 21.00 uur
Docent	mr. Dennis Heijmink RB
Prijs leden	€ 295 € 340
PE	4

In november
op diverse
locaties!

Op alle cursussen is ons Corona-beleid van toepassing.

Wij bieden ook webinars aan over deze en vergelijkbare onderwerpen.

Heeft u vragen? Bel of mail ons, wij helpen u graag! **020 301 03 03 / opleidingen@nba.nl**

Bekijk het cursusaanbod op **www.nbaopleidingen.nl**

BEËDIGD

Sinds het coronavirus ons in de greep houdt, neemt de NBA online bij nieuwe collega's de beroepseed af. Sinds oktober gaat dat in een gewijzigde vorm, waarbij een groep nieuwe accountants gezamenlijk de eed aflegt. Hun aanhang kan daar (eveneens online) getuige van zijn.

Op 2 oktober 2020 legden twintig geslaagden online de eed af:

Roel Alards, Joukje Aniek Benus, Annejet Boerema, Jawad Bouttaouane, Anne de Bruijn, Jolie van Daatselaar, Gwendoline Girigorie, Arjan Hasko, Frank ten Hove, Lyanne Janssen, Roel Naafs, Stefan Nijhof, Willem van Os, Sharina Roepan, Mark Schrammeijer, Michelle Schravendeel, Brian Smit, Eric Tigelaar, Ferdy Vervaet, Harry van Vliet.

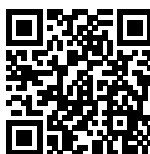
Op 9 oktober 2020 legden ook twintig geslaagden online de eed af:

Patrick Bieze, Susan van der Biezen, Gijs Bindels, Igor Cebotari, Anaïsa Delfina, Vahdet Dönmez, Rik van Duijnhoven, Arif Dursun, Jordy Ekkel, Hugo Goldberg, Mark Lamse, Richard van den Meijdenberg, Sebastiaan Middelveld, Soufiane el Mouden, Jan Rasch, Roelof Schoenmaker, Melanie Snoek, Thimo van Tol, Wilco van Vossen, Marco van Zijp.

INGESCHREVEN

Gwendoline Girigorie (39) is financial auditor bij de Gemeente Rotterdam en werd op 2 oktober beëdigd als accountant. Bekijk de video op Accountant TV, waarin zij zich voorstelt.

<https://youtu.be/aDZ8eaotL60>

NBA helpt u met de **overgang** naar een **nieuw** PE-systeem

PE tool

De NBA heeft een online PE-tool ontwikkeld waarin u per kalenderjaar uw PE-portfolio kunt bijhouden.

Blogs

In een serie blogartikelen gaan we dieper in op dit nieuwe systeem. We bespreken de voordelen, de valkuilen, en hoe u het beste werkt aan uw PE-portfolio.

Voorbeeld portfolio's

Om u te helpen bij het invullen van uw PE-portfolio hebben we een aantal PE-portfoliovoorbeelden uitgewerkt.

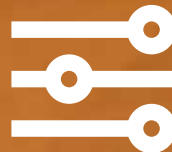
Verdiepingscursussen

Voor praktische workshops kunt u onder andere terecht bij NBA Opleidingen.

Animaties

Bekijk in korte video's wat het nieuwe PE-systeem inhoudt en hoe u PE-activiteiten in uw PE-Portfolio moet opnemen.

Handleiding PE-model

In deze handleiding leest u hoe u in 5 stappen uw eigen PE-portfolio kunt opstellen.

Gratis voorlichtingswebinars over het nieuwe PE-model

Om u goed voor te bereiden op de overgang naar de nieuwe PE-regeling organiseert de NBA een aantal gratis voorlichtingswebinars. Naast het waarom van het nieuwe PE-systeem wordt een groot deel van de tijd besteed aan het PE-Plan en dan vooral de leerdoelen en leeractiviteiten.

Opleidingen

NBA

Bekijk www.nba.nl/pe2019 voor alle informatie

Be smart!

TEKST BJÖRN REMMERSWAAL

INNOVATIE IN DE PRAKTIJK. DIT KEER: GEAUTOMATISEERD ONTZORGEN DOOR CYGNUS ATRATUS.

"Cygnus Atratus betekent 'zwarte zwaan'. "Die naam komt voort uit een artikel dat ik in 2007 schreef voor dit blad, getiteld 'Zoek de zwarte zwaan'. Het was mijn pleidooi voor falsificerend testen van interne beheersing, wat later risicogericht samenstellen werd. Dat je als accountant juist gericht moet zoeken naar indicatoren dat er iets fout is", zegt Tom Koning, oprichter van Cygnus Atratus.

Het goed toepassen van risicogericht samenstellen bleek lastig. In de praktijk wordt de accountant allang niet meer specifiek alleen voor het samenstelwerk gevraagd. Volgens Koning kloppen de meeste mensen bij een accountant aan met weinig financiële kennis en dus met de wens om ontzorgt te worden. Koning

zet daarom in op het zoveel mogelijk automatiseren van de samenstelopdracht, om de accountant meer vrij te spelen. "Om een tegeltjeswijsheid te gebruiken: als je links kijkt, dan zie je rechts niks. Dat geldt ook voor accountants. Als je met je hoofd in de details zit, ga je dingen missen. Je werkgeheugen is beperkt."

Wat doet Cygnus Atratus anders dan anderen? "Onze oplossing laten we positief geformuleerde documentatie genereren, die voldoet aan de eisen van een zorgvuldige accountant. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om het systeem bepaalde normen, goedkeuringen of verrijkingen mee te geven, waardoor het steeds effectiever kan werken." Het vergaand automatiseren van de

samenstelopdracht vraagt volgens Koning echter wel dat de boekhouding wordt gezien als een registratiesysteem voor financiële basisgegevens. "Als omzet aan het buitenland is geleverd klopt de saldbalans zodra die factuur is ingeboekt. Maar als je geautomatiseerd wilt vaststellen of alle voorwaarden goed worden toegepast, is het van belang om btw-nummers, adresgegevens en de juiste inrichting van de btw-rubrieken te organiseren. Een boekhouding moet zodanig rijk worden gevoerd dat er op een later moment alles mee kan, zoals fiscale rapportages, bankrapportages en het identificeren van fiscale en bedrijfs-economische aandachtspunten. Accountants zijn prima gepositioneerd om hun klanten hierin te ontzorgen."

Een aansprekend dilemma, zoals eerder aan NBA-leden voorgelegd via de DilemmaApp. De geheel vernieuwde DilemmaApp (blauwe icoontje) is beschikbaar in de appstores voor Android en Apple. Verificatiecode voor inloggen: Accountant. Meer dilemma's via nba.nl.

DILEMMA:

BETER TEN HALVE GEKEERD?

Het middelgrote accountantskantoor waar u werkt voert een samenstelopdracht van klant X uit. In een dossier van een andere klant stuit u op een vermoeden van witwassen door de eigenaar van bedrijf X. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat al eerder signalen van witwassen opgemerkt hadden kunnen worden; u heeft uw poortwachtersrol daar dus niet goed vervuld. Maar de jaarrekening van bedrijf X moet binnen een maand worden gedeponereerd. Bovendien wordt het bedrijf binnenkort overgenomen. Vanuit de zorgplicht bent u verantwoordelijk voor tijdige aanlevering van stukken door de klant. Wel of niet doorgaan met deze opdracht? Kunt u die zo kort voor de deadline nog teruggeven? U had eerder moeten handelen bij signalen van witwassen.

Op grond van de regelgeving moet u melden bij FIU-NL. Wat doet u?

- 1** U geeft de opdracht terug en meldt niet.
- 2** U geeft de opdracht terug en meldt het vermoeden van witwassen bij FIU-NL.
- 3** Voortzetten van de werkzaamheden is geen enkel probleem. Het witwassen vond immers niet bij bedrijf X plaats. U meldt het vermoeden van witwassen wel bij FIU-NL.
- 4** Anders, namelijk...

58 procent van de respondenten geeft de opdracht terug en meldt een vermoeden van witwassen bij de FIU. Achttien procent meldt ook, maar vindt voortzetting van het werk geen probleem. 23 procent koos voor 'anders'. "Vanwege de zorgplicht zou ik de opdracht wel afronden, maar wel een heracceptatie van de klant uitvoeren en hierna aanvullende werkzaamheden uitvoeren uit een verscherpt cliëntonderzoek. En natuurlijk een melding bij de FIU van de ongebruikelijke transactie", aldus één van de respondenten. "Als de heer X niet wenst te reageren op fors doorvragen, dan stinkt het", stelt een ander. En dan heb je een vertrouwensbreuk.

DE PSU VAN

Rozanne Hermesen

Rozanne Hermesen (29) woont samen in Malden bij Nijmegen. Sinds 2014 werkt zij bij EY Eindhoven, vanaf 1 oktober als manager. Ze zit ook in de EY Ondernemingsraad. In mei 2019 werd ze registeraccountant, na haar Europese post-master accountancy aan de Tilburg University. Rozanne vindt het "hartstikke leuk" om scholieren en studenten kennis te laten maken met het vak en is daarom geregeld ambassadeur voor de NBA Impact Challenge-campagne. In haar vrije tijd gaat ze graag wandelen, koken en borrelen, series en films kijken, winkelen, en spelen met haar kitten Jackson. "Daarnaast ben ik echt een familiemens."

Voor de coronatijd kwam Rozanne elke dag op kantoor of bij cliënten. Belangrijk om er dan "leuk, verzorgd en netjes" uit te zien en bovendien altijd een goed excuus om een nieuwe jurk of schoenen te kopen. Haar zolder is daarom omgebouwd tot *walk-in-closet*. "Het liefste draag ik graag echte statement items. Kleding met felle kleuren en prints. Dat past bij mijn enthousiaste en positief ingestelde karakter." Inmiddels werkt ze alweer zo'n acht maanden thuis en kiest vaker voor comfortabele kleding. "Ik kijk dan ook uit naar de dag dat we weer met onze teams naar kantoor en de cliënten mogen."

Tas

Zwarte laptoptas

‘Past altijd bij de rest van de outfit’.
Niet te groot ook, ‘want hoe groter de tas hoe meer rommel erin verdwijnt’.

Kleding

Jurk van Fabienne Chapot

Laarzen

Ook van Fabienne Chapot

‘Ik houd van afwisseling; morgen kan het een klassiek paar hakken zijn.’

Laptop

HP, gekregen van EY

Met touch screen, ‘waardoor je de laptop ook kunt ombouwen naar een tablet’.

Auto

Ford Kuga St-Line, wit

‘Voor het Covid-19-tijdperk was ik veel onderweg, reed gemiddeld 50.000 km per jaar. Afgelopen februari was ik slachtoffer van een kettingbotsing. Als ik een kleinere auto had gehad, had ik veel meer lichamelijk letsel gehad. Dan is een grotere auto iedere euro extra waard.’

Telefoon

Galaxy S9+

‘Veel collega's hebben een Apple, maar ik heb altijd gekozen voor Samsung.’

Apps

Favoriete werkgerelateerde app: LinkedIn.

Favoriete privé-apps: Whatsapp, Facebook en Instagram.

Ook op de foto met uw Persoonlijke Standaard Uitrusting?
Redactie@accountant.nl

Terwijl landelijk de werkloosheid oploopt, worden accountants nog steeds overspoeld met vacatures. Het enorme aanbod prikkelt echter steeds minder. Accountantsorganisaties bieden daarom andere verleidingen: flexibiliteit, autonomie, samenwerking en balans tussen werk en privé.

TEKST HENK VLAMING BEELD ANP/ HOLLANDSE HOOGTE / BERLINDA VAN DAM

Als werven niet meer werkt

Als het ergens piept en kraakt is het in de zakelijke dienstverlening. De omzet stortte voor de zomer in met bijna twintig procent. Advocatenkantoren kondigden vacaturestops af. De financiële sector loopt gevaar, waarschuwde De Nederlandsche Bank afgelopen voorjaar. Maar in de accountancy schijnt nog volop de zon. “We moeten binnenkort weer iemand aannemen”, zegt Edward van Dijk van NAHV Accountants. Nog geen jaar geleden trok het kantoor ook al twee extra medewerkers aan. “Maar het blijft druk”, zegt Van Dijk, “We krijgen nieuwe klanten, die besteden veel uit, ook werk dat ze vroeger zelf deden, zoals administratie. Het gaat echt prima.” Uitzonderlijk is dit niet, want veel accountantskantoren hebben nog volop vacatures. “Tets minder dan vorig jaar”, zegt Merel Schoonmade, hr-directeur van Accon avm.

“Maar in september hebben we zeventig nieuwe medewerkers aangetrokken. We doen ons best om de groei van vorig jaar te evenaren.”

Op volle toeren

De tien procent omzetsdaling in de accountancy, die de Rabobank voorspelde, is niet gekomen. “Nee, die zien we niet in de accountancy”, erkent sectorspecialist Bas van Bommel van de Rabobank. “Veel kantoren kunnen nog hun uren schrijven.” ABN Amro voorziet zelfs een procentje groei dit jaar voor de sector. Accountants, fiscalisten en *due diligence*-specialisten zijn de meest kansrijke beroepen in de financiële sector, meldt uitkeringsinstantie UWV. Dus draaien de arbeidsmarktcampagnes van vooral grote accountantskantoren onverminderd op volle toeren. “Er is

‘De vorige keer dat ik een assistent-accountant aannam, duurde de zoektocht een jaar.’

geen vacaturestop bij PwC”, zei Marc Borggreven, bestuurslid van PwC, in mei. “Stageopdrachten, *traineeships* en sollicitatieprocedures gaan gewoon door.”

De grote kantoren op hun beurt worden belaagd door de kleinere. “Een kantoor verderop is voor accountants soms nog net iets dichterbij huis”, zegt Merel Schoonmade van Accon avm. “Bij verandering van baan kunnen ze ook nog een stap extra maken, met de daarbij horende arbeidsvoorwaarden.”

Maar het oude, vertrouwde *headhunting* in de accountancy levert steeds minder op. “De vorige keer dat ik een assistent-accountant aannam, duurde de zoektocht een jaar”, zegt Esther Tak van het gelijknamige accountantskantoor. “Actief werven doe ik daarom niet meer. Nu schakel ik af en toe een zzp’er in. Meldt zich iemand, dan kijk ik of die past. Voor de rest lossen we het op door iets harder te werken.”

“Ik zie veel cv’s voorbijkomen waar ik niet naar op zoek ben”, zegt Richard de Geus, vennoot van BAKKER Accountants & adviseurs. “Het niveau is vooral mbo- of mbo plus, met een aantal jaren werkervaring. Dat is prima voor het verwerken van administraties. Maar de echte accountants melden zich veel minder vaak.”

Steeds meer kantoren verleggen het accent van werving naar behoud van medewerkers. Iedere werknemer die aan boord blijft, betekent een vacature minder. “Onze uitstroom ligt 37,2 procent lager dan vorig jaar”, zegt Schoonmade. “In juni zijn slechts vijf medewerkers vertrokken, *all time low*.”

De grote vraag naar personeel hangt samen met het afnemend aantal instromers. De vraag naar accountants is groter dan het aanbod van afgestudeerden, aldus de Commissie Eindtermen Accountantsopleiding (CEA). In vergelijking met vijf jaar geleden leveren hogescholen en universiteiten nu 250 accountants minder af, tot iets meer dan tweeduizend.

Geen verlichting

De coronacrisis brengt geen verlichting op de arbeidsmarkt. Zelfs toen het aantal vacatures in het voorjaar kromp met tweeduizend, telde databureau Jobdigger er nog bijna 4.500. Sinds mei stijgt de vraag naar personeel weer in de accountancy. Vooral assistent-accountants zijn niet aan te slepen. Tegen de zomer lag de vraag 36 procent hoger dan in de voorgaande maanden, volgens vacaturesite Indeed.nl.

De krapte op de arbeidsmarkt verergert omdat accountants minder willen wisselen van baan, zo signaleren *recruiters*.

“Accountants die ik spreek willen worden getipt als er een interessante functie langskomt”, vertelt Peter Tijssen van Adviesgroep 88. “Maar ze komen betrekkelijk weinig in beweging.”

Ook Mark Geerlink van werving- en selectiebureau Proflink ziet dat de arbeidsmobiliteit stukt in de accountancy. “Over de hele linie neemt de beweging af, terwijl er steeds harder wordt getrokken aan accountants. Tegelijk zie ik bij accountants de irritatie toenemen over al dat getrek.”

Vooral kantoren met een auditpraktijk worstelen met tanende belangstelling, zegt Gert Pruim, partner van de vestiging in Ommen van KRC van Elderen. “Doe mij maar een mooie samenstelpraktijk, zeggen RA’s, veel uitdagender en gevarieerder dan de audit. Audits zijn steeds meer *rule based* en gaan steeds eenzijdiger over compliance. Het risicogerichte controleren is er wel een beetje uit.” Sommige accountants keren het openbare beroep de rug toe. Het aandeel van accountants in business binnen de accountancy is gestaag toegenomen, tot ruim 44 procent. “Ik spreek nogal wat accountants met interesse voor een baan als controller of hoofd administratie”, zegt Mark Geerlink. “Ze twifelen of de accountancy hen blijft *triggeren*. In het bedrijfsleven is de balans tussen werk en privé vaak gunstiger en de salarissen liggen er zeker niet lager.”

Oude prikkels

Wat het extra ingewikkeld maakt, is dat oude prikkels op de arbeidsmarkt minder werken. Functies, loopbanen en arbeidsvoorwaarden zijn gemeengoed geworden. Accountants kijken steeds vaker naar persoonlijke ruimte in hun werk, zoals flexibiliteit, autonomie, samenwerking en de balans tussen werk en privé. “Hier in de kop van Noord-Holland lukt het ons nog altijd om goede mensen aan te trekken, maar dat gaat niet vanzelf”, zegt Michel Krediet, partner van de vestiging in Den Helder van accountants- en adviesorganisatie Omnyacc. “Niet alleen het salaris of een auto, maar ook de juiste sfeer, cultuur en dynamiek op kantoor zijn belangrijk om mensen te binden. Zo mikken we ook op talent in de regio dat het gehad heeft met lange afstanden en de vele files. Onlangs hebben we zo iemand aangetrokken, met acht jaar in de controlepraktijk van een groot kantoor.” →

2021: KRIMP IS ONDERWEG

Ook voor accountants nadert de terugslag van de coronacrisis. ABN Amro voorziet volgend jaar een procent krimp voor de sector. Ook de Rabobank waarschuwt voor een terugval. “Het waren fantastische tijden voor accountantsorganisaties”, zegt Bas van Bommel. “Ze helpen nu nog veel ondernemers en ze kunnen uren schrijven. Maar deze vorm van intensieve hulp is eindig. Bovendien is het de vraag of ze al hun rekeningen kunnen innen. Hier en daar zien we al een lichte daling van de omzet.”

KWEEKVIJVER VAN ACCOUNTANTS

Aantal accountants 2020	22.108
Openbaar accountants	9.065
Accountants in business	9.776
Accountants zonder inkomen	1.779
Accountants in overheidsdienst	1.488

Bron: NBA

Instroom bachelors en masters accountancy (2018)	2.010
Hogescholen	1.274
Universiteiten	736

Bron: Duo

Afgestudeerden postmaster RA en postbachelor AA (2018/19)	
RA	749
AA	140

Bron: CEA

Aantal inschrijvingen accountants 2019	805
Aantal uitschrijvingen accountants 2019	604
Verwachte inschrijvingen accountants 2020	859

Bron: NBA

**‘Contacten
onderhouden
op afstand
wordt steeds
belangrijker.’**

De coronacrisis draagt bij aan de herwaardering van cultuureigenschappen. Afstand bijvoorbeeld krijgt een andere betekenis nu veel accountants thuiswerken, zegt Peter Tijssen. “Werken op afstand blijkt prima te gaan, kantoren passen daar hun strategie op aan. Regiokantoren zien steeds vaker het hele land als hun thuishaven. Sommige accountants maakt het niet eens meer uit waar hun werkgever gevestigd is. Ze werken toch meerdere dagen per week thuis.”

Steeds meer accountantsorganisatie zetten dit soort zaken in de spotlights. Q-Concepts bijvoorbeeld kiest positie aan de bovenkant van de auditmarkt om ervaren accountants aan te trekken. “Voor hen willen we een alternatief zijn voor de big four”, zegt hr-manager Clemence van der Werf. “Senior professionals nemen we volop aan. Meer dan de helft van onze medewerkers bestaat uit RA’s.” Van der Werf benadert accountants persoonlijk voor een overstap. “Ik luister naar wat ze willen, toets of ze bij ons passen en zet dan de deur wijd open, zodat ze kunnen kennismaken met onze mensen. Overstappen naar een nieuwe werkgever is net zoals het kopen van een nieuwe auto: je vraagt eerst aan de buurman hoe die van hem bevalt.”

Ander type accountant

BAKKER zoekt accountants die passen in het jonge, diverse team dat zich toelegt op data-analyse. “Met het samenstellen van de jaarrekening gaan we ons niet onderscheiden”, zegt Richard de Geus. “We willen verrassen met data die we

delen met de klant, daarom doen we veel met automatisering. Dat laatste geldt evengoed voor de audit. We denken dat deze benadering ook aanslaat op de arbeidsmarkt. Nieuwe medewerkers moeten passen in deze aanpak. Gokken we verkeerd, dan heeft dat grote impact op ons team. Bij twijfel kijken we daarom toch nog even verder.” Toenemende aandacht voor de cultuur van de accountantsorganisatie leidt ook tot het aantrekken van een ander type accountant. Sociale vaardigheden worden minstens zo belangrijk als vaktechnische kwaliteiten. “Vroeger ging personeelsselectie meer over inhoudelijke diploma’s en het aantal dienstjaren”, vertelt Simon Verduin, partner bij Omnyacc Heerhugowaard. “Nu draait de wereld om communicatie en het onderhouden van contacten. Daarom selecteren wij niet alleen op vakbekwaamheid, maar ook op het vermogen om goede en heldere gesprekken te voeren. Kijk alleen maar naar dit coronatijdperk: communicatie via het scherm. Contacten onderhouden op afstand wordt steeds belangrijker.”

Een andere benadering van de arbeidsmarkt lost de personeelskrapte niet op. Maar het helpt accountantsorganisaties wel om hun personeelswerving aan te sluiten bij het sentiment van accountants. Dat sentiment heeft veel te maken met alle veranderingen waaraan de accountancy onderhevig is, stelt Mark Geerlink. “Denk aan opvolging, fusie, automatisering, thuiswerk, organisatorische aanpassingen. Sommigen zien het als kans. Maar onvrede over deze veranderingen is er genoeg.” ←

NBA

Helpdesk

helpt u
graag
verder

Heeft u vragen over

- steunmaatregelen Covid-19
- continuïteitsvraagstukken in de jaarrekening
- retentierecht bij wanbetaling

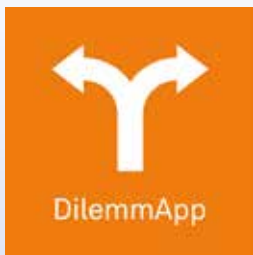
Of een ander onderwerp?

Neem contact op met NBA Helpdesk

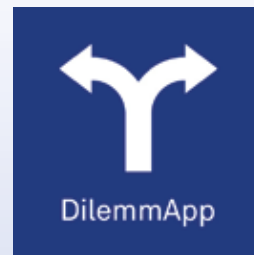
020 301 03 40

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

Van oranje naar blauw

DilemmApp

De vernieuwde 'blauwe versie' al gedownload?

De app geeft inzicht in hoe om te gaan met tegengestelde belangen of waarden. Het is een handige tool voor bewustwording.

U ontvangt iedere twee weken een nieuw dilemma. En krijgt feedback op uw keuze door het tonen van de respons van andere deelnemers.

Uw antwoorden geven u een persoonlijk profiel.

Deelname is anoniem.

Ga voor meer informatie en de download naar www.nba.nl/dilemmapp

De app is ontwikkeld door de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA)

Download de app in de App Store of de Google Play Store.
Te gebruiken op smartphone of tablet.

#KLOOIENMETCOMPUTERS

ARNOUT VAN KEMPEN OVER ROMMELEN IN EEN DIGITALE WERELD

Als het goed is begint Linux na de eerste vier afleveringen langzaam maar zeker wat bekend te voelen. Wie deze rubriek tot nu toe heeft gevolgd en heeft meegedaan zal ongetwijfeld zelf wat aan het experimenteren gaan. Het lijkt me goed om wat toegankelijke bronnen te geven die daarbij kunnen helpen. Een mooie vind ik <https://ryanstutorials.net/linuxtutorial/>, maar met google is heel veel meer te vinden.

Intussen gaan we hier de stap maken naar programmeren. Alle leerboeken voor elke programmeertaal die ik ken beginnen met basale zaken, om van daaruit steeds complexere dingen te leren. Klassiek is te beginnen met een programma dat "hello world" op het beeldscherm tovert. Een aantal voorbeelden in verschillende bekende talen:

BASIC:
10 PRINT "hello world"

PASCAL:
Begin
WriteLn('hello world');
End

C:
Main () { printf("hello world\n"); }

Allemaal leuk en aardig, maar hiermee zien we de verschillen in de talen niet en we missen de kracht van iedere specifieke taal volledig. Ik hang de 'klooien'-benadering aan, en dat gaan we dus doen, en wel met Python, een moderne taal met enorme mogelijkheden. En toch een taal die leesbaar en redelijk tolerant is. We starten niet op de Pi, maar op de iPad. Geen zorgen als je geen iPad hebt, hierna werken we met de Pi.

Op de iPad is de app Pythonista te vinden in de app-store. Het aardige van deze *tool* is dat je er in kan programmeren, maar dat er ook allerlei voorbeelden in zitten die de kracht en eenvoud van Python goed laten zien. Zoek bijvoorbeeld 'Birthdays.py' in de examples eens op. Een heel kort programma, dat een paar prachtige mogelijkheden van Python laat zien. Ten eerste is dat de opdracht **import**, waarmee in feite taal-elementen worden toegevoegd. Je voegt hiermee in feite opdrachten toe die je in je programma kan gebruiken.

Het tweede dat in dit voorbeeld goed zichtbaar wordt is de wijze waarop Python met lijsten om gaat. We zien de volgende *statements*:

People = contacts.get_all_people()
For p in people:

Wat hier gebeurt is dat de variabele *People* wordt gevuld met een lijst contacten. Met het tweede statement 'for p in people:' wordt een herhaling van opdrachten gestart die zullen worden uitgevoerd voor ieder element in de lijst *People*. Dit is een heel menselijke manier van denken, die in veel programmeertalen aanzienlijk complexer opgelost moet worden.

Kijk eens rond in Pythonista.

De volgende keer dat we naar Python kijken maken we gebruik van de Raspberry Pi. ←

VWG*, DÈ ADVIESORGANISATIE VOOR HET MKB!

7 vragen aan Sjoerd Verheijen, over de adviesrol van de accountants binnen VWG en de rol die onder andere het ManagementKompasSysteem® (MKS®) daarin vervult binnen zijn kantoor.

Sjoerd, de jongste van de 6 partners binnen VWG, geeft dagelijks met veel enthousiasme mede leiding aan de full-service accountants- en belastingadviesorganisatie met zo'n 85 medewerkers en vestigingen in Nijmegen en Wijchen.

We spreken onder andere over de weg die het kantoor de afgelopen jaren heeft afgelegd naar de advies-gerichte organisatie die het nu is.

WAAROM WILDEN JULLIE ALS KANTOOR JUIST DIE ADVIESROL MEER VORMGEVEN?

We zijn een full-service accountants- en adviesorganisatie en onze cliënten vertegenwoordigen een brede afspiegeling van het MKB. Wij richten ons voornamelijk op actieve ondernemers, vermogende DGA's en particulieren. Wij willen ons onderscheiden in de cliëntbetrokkenheid en wij willen een aantrekkelijke werkgever zijn voor accountants van de toekomst.

Hiermee streven wij naar meer toegevoegde waarde per cliënt. Wij realiseren dit door cliënten te helpen met aspecten waar de cliënt niet zelf om vraagt. Met diensten waar wij hen pro-actief mee kunnen helpen. Dit doen wij onder andere met onze eigen afdeling Corporate

Finance en bedrijfseconomische ondernemersbegeleiding.

Op deze vlakken zijn veel cliënten zichzelf niet bewust van de vraagstukken die zij hebben.

WAT IS DAN VOLGENS JOU PRO-ACTIEF ADVISEREN?

Juist die vraagstukken en aspecten aankaarten waarvan de ondernemer zich niet bewust is dat deze spelen. De cliënt voor zijn, door zijn behoefte centraal te stellen en daar met ons team vroegtijdig op in spelen.

DAT GAAT NIET VANZELF NEEM IK AAN? WAAR BEN JE DE AFGELOPEN JAREN IN DIT TRAJECT ZOWEL INTERN ALS EXTERN TEGENAAN GELOPEN?

In de dagelijkse praktijk staat het ondersteunen en ontzorgen van cliënten bij financiële rust (commodity werkzaamheden) veelal centraal. Deze werkzaamheden zijn jaarlijks terugkerend en worden uitgevoerd omdat de klant er zelf om vraagt.

Pro-actief adviseren vraagt om een andere benadering, vooruitdenken, denken in trends, risico's en kansen

bij onze cliënten. Niet denken vanuit sec de cijfers maar vanuit de processen en de onderneming zelf. Dus enerzijds kun je zeggen een planningsuitdaging en anderzijds een mindset verandering bij onze mensen. Uiteraard moet daar ook een verdienmodel tegenover staan.

HOE BEN JE MET DIE UITDAGINGEN OMGEGAAN?

Door Corporate Finance als een aparte tak neer te zetten hebben we er mensen bij betrokken die dit vak verstaan.

Het is heel andere materie en ook de proces- en projectmatige werkwijze vergt andere competenties en eigenschappen. Wat mooi is om

Sjoerd Verheijen

te zien is de samenwerking en kruisbestuiving tussen de verschillende adviseurs en vakgebieden. Zo'n 6 jaar geleden hebben we met een groot aantal van onze relatiebeheerders een inhouse training MKS bedrijfsadviseur gevolgd. Zelf was ik één van die relatiebeheerders. Deze training en de manier van denken en werken heeft mij direct gegrepen. Het MKS® stelt ons, ook de assistenten, in staat om heel eenvoudig vanuit de winst- en verliesrekening, concrete stuurinformatie te maken.

Met het MKS zijn we in staat om op een heel ander niveau te adviseren. We geven hiermee de ondernemer letterlijk het stuur in eigen handen. Omdat we starten met een quickscan waaruit het winst verbeterpotentieel blijkt, zijn we direct in staat toegevoegde waarde te leveren aan de cliënt. Als een onderne-

mer zich eenmaal bewust is van wat hij nu laat liggen, wil hij meestal direct aan de slag.

WELKE SOFTWARE GEBRUIKEN JULLIE BIJ HET ADVIESWERK?

Wij maken in het advieswerk het meeste gebruik van Visionplanner, MKS.Tools en Excel. Als wij deze software gebruiken dan doen we dat om van ondernemers betere ondernemers te maken. Het mooie van MKS® vind ik dat het veel meer is dan alleen software het is een manier van denken en communiceren.

WAT IS EEN VAN JOUW MOOISTE ADVIES SUCCESSEN DIE JE GRAAG MET ONS DEELT?

Een cliënt, waarmee we al jaren samenwerken, heeft het MKS-denken met toegevoegde waarde per eenheid volledig geabsorbeerd.

Dus ook de bedrijfs- en projectleiding maakt gebruik van de toegevoegde per uur voor sturing binnen de organisatie. Dit heeft erg goed gewerkt voor nog meer grip, focus op goede projecten en cliënten en een stijging van het rendement.

TOT SLOT, WAT BRENGT DEZE MANIER VAN ADVISEREN JOU PERSOONLIJK?

Voor mij als adviseur is het geweldig om te zien dat ondernemers die de methodiek omarmen beter onderbouwd beslissingen nemen. Hierdoor ervaren zij meer rust, grip en focus. Daarnaast stijgen de rendementen waardoor wij weer worden gevraagd om ook op andere vlakken te adviseren. Hierdoor ligt de focus op actuele cijfers en de toekomst in onze samenwerking. Precies wat de ondernemer wenst!

"Het mooie van MKS® vind ik dat het veel meer is dan alleen software het is een manier van denken en communiceren."

VWVG*

Wil je meer weten over VWG en hoe zij MKS® inzetten?

Kijk dan eens op www.mks.tools of op: www.vwvg.nl.

Waar hield men zich zoal mee bezig, op een doordeweekse Accountantsdag in 1970? Deel vijf in een reeks ter gelegenheid van 125 jaar accountantsberoep in Nederland.

TEKST LUC QUADACKERS*

Over kloven en breidelen

De Accountantsdagen in de jaren zestig en zeventig hebben een centraal thema dat ook wetenschappelijk fors wordt uitgediept. Ter voorbereiding ontvangen de leden vooraf al zogenaamde 'preadviezen', waarin de sprekers uit de doeken doen wat ze gaan vertellen. Achteraf publiceert *De Accountant* de *verbatim*-verslagen van Accountantsdagen, inclusief de discussie over het thema. Daarna verschijnt het gezegde ook nog eens als boekje. Met ingang van de Accountantsdag van 1970 worden accountants(controle)onderwerpen zelfs op een aparte dag behandeld (de dag van de ledenvergadering). Vanaf 1970 vindt de Accountantsdag ook voor het eerst doordeweeks plaats. "Het bestuur meende te constateren dat de wens om de zaterdag voor andere dan zakelijke doeleinden te besteden ... groot is", aldus voorzitter Van Bruinessen.

Een substantieel deel van alle leden (ruim 2.600 actieve leden in 1970) krijgt tijdens de Accountantsdagen hetzelfde, inhoudelijk pittige menu voorgeschoteld. Een voorbeeld. Het onderwerp van de Accountantsdag van 1970 is de technologische kloof tussen de Verenigde Staten en West-Europa. Rond 1970 is het gebruikelijk om voortdurend vergelijkingen te maken tussen het welvaartspeil in de Verenigde Staten en dat van Europa (en Nederland). Die vergelijking valt meestal uit in het voordeel van de VS. De opmerking 'het staat 2-1 voor de VS' wordt vaak gemaakt. In dit perspectief spreekt de formele titel van de Accountantsdag van 1970 boekdelen: 'De uitdaging voor de komende 25 jaar'.

De eerste inleider is prof. dr. Casimir, onder andere lid van de raad van bestuur van Philips. Casimir noemt de fundamentele wetenschap in de VS tot aan de Tweede Wereldoorlog achtergebleven gebied. Hij betoogt dat Amerika nu weliswaar ver voor ligt op het gebied van technische productiviteit, maar dat de oorspronkelijke uitvindingen en ideeën vaak uit Europa stammen. In Europa bestaan echter te weinig mogelijkheden voor verdere ontwikkeling, onder andere door 'de uittocht van topgeleerden uit Europa' als gevolg van de oorlog.

Amerikaanse ondernemingen hebben minder complexe logistieke kanalen richting consument. Ook nemen ze meer risico's en schamen zich minder voor een faillissement. Dat heeft economische voordelen. Casimir noemt de Amerikaanse voorsprong echter ook betrekkelijk. Blijkbaar slurpen grote opdrachten van bijvoorbeeld NASA zoveel talent weg dat het ontwikkelen en perfectioneren van traditionele artikelen een technische achterstand oplopen. Wijze raad van Casimir: "Wij moeten als Europeanen de mogelijkheden hebben te profiteren van onze achterstand door op een verstandiger manier de technologie en de ontwikkeling daarvan te breidelen en in te passen in onze maatschappij voordat wij voor de enorme problemen en moeilijkheden komen te staan, die men nu in de Verenigde Staten ontmoet."

De tweede inleider is prof. dr. Paelinck (onder andere directeur van het Nederlands Economisch Instituut), die zegt dat veel vergelijkingscijfers van de VS versus West-Europa betrekking hebben op inkomen en bestedingen. Volgens Paelinck is het de vraag of het wenselijk is dat een hoger inkomen (zoals in de VS) bij ons ook zal leiden tot een soortgelijk uitgavenpatroon: "In tegenstelling tot wat men steeds heeft gemeend, werd de mens er niet door bevrijd. Hij blijft de *go-getter*, die, meer dan ooit, zijn geluk zoekt in het verwerven van steeds grotere, betere en nieuwere gadgets." Dat leidt tot vervreemding van de omgeving, aldus Paelinck, en hij wijst op het verschil tussen welbehagen, welzijn en welvaart: "En neemt men ook een aantal elementen op het sociologische, het geografische en planologische vlak in aanmerking, dan is het mogelijk dat de vergelijking Verenigde Staten - Europa beter uitvalt dan wanneer men deze gewoon baseert op een aantal globale cijfers."

Pas een fors eind op weg in het debat komt de vraag 'Wat zal er met de accountant gebeuren?' Daarop komt geen duidelijk antwoord. En ook geen onduidelijk antwoord... ←

* Luc Quadackers is eigenaar van Margila en als onderzoeker verbonden aan het Lectoraat Financieel-economische Innovatie (FAI) van de Hogeschool Utrecht.

Met ingang van **1 januari 2021** is de **nieuwe PE-verplichting** voor iedereen van toepassing.

De nieuwe PE-verplichting houdt in dat je een eigen PE-plan gaat schrijven. Hoe doe je dat?

Speciaal
voor je
uitgelicht

NIEUW

Workshop PE-plan schrijven

De nieuwe PE-verplichting houdt in dat je een eigen PE-plan gaat schrijven. Deze workshop biedt concrete handvatten om je te helpen invulling aan jouw plan te geven. Tijdens de workshop staan de volgende vijf vragen centraal:

1. Wat zijn komend jaar mijn werkzaamheden?
2. Welke leerdoelen ondersteunen mij persoonlijk bij mijn werkzaamheden?
3. Met welke leeractiviteiten en leervormen kan ik mijn leerdoelen realiseren?
4. Wat heb ik dit jaar ondernomen om mijn leerdoelen te realiseren?
5. Hoe heeft dat mij geholpen bij mijn werkzaamheden?

Datum, locatie	diverse data, online
Docent	Sebastiaan Huijbregts
Prijs	€ 595 € 650
PE	6

Capita Selecta strategisch management

Instrumenten, denkmodellen en best practices

Deze cursus is erop gericht om in één dag jouw strategische kennis up-to-date te brengen en te verdiepen. De eigen praktijk zal daarbij niet uit het oog verloren worden. Ook is de cursus zodanig ingericht dat je inspiratie kunt opdoen aan de hand van voorbeelden van andere organisaties

Datum, locatie	8 december, Delft
Docent	Martijn Rademakers
Prijs	€ 595 € 695
PE	6

Digitalisering in Finance

De do's en don'ts van RPA, Process Mining & IBPMS

Na afloop van de cursus heb je een compleet inzicht in Process- en Cognitieve Robotisering en ben je op de hoogte van de belangrijkste toepassingen binnen RPA, Process Mining en IBPMS. Je leert de 'do's and don'ts' bij implementatie trajecten.

Datum, locatie	24 november, Rosmalen
Docent	Joris Juttman
Prijs	€ 375 € 400
PE	4

Opleidingen

NBA

Heb je vragen? Bel of mail ons, wij helpen je graag! 020 301 03 03 / opleidingen@nba.nl
Bekijk het cursusaanbod op www.nbaopleidingen.nl

BECIJFERD: TOP 30 ACCOUNTANTSKANTOREN

Ook in coronatijd doen accountantskantoren het nog behoorlijk, al hebben de cijfers vooral betrekking op de periode voordat het virus de economie in zijn greep kreeg.

1⁽¹⁾ Deloitte (2019/20) omzet € miljoen 1.015,5 fte's 6.455 omzetgroei 4,9%	2⁽³⁾ PwC (2019/20) omzet € miljoen 949,8 fte's 5.315 omzetgroei 7,4%	3⁽²⁾ EY (2019/20) omzet € miljoen 905 fte's 4.743 omzetgroei 3,2%	4⁽⁴⁾ KPMG (2018/19)* omzet € miljoen 530,0 fte's 3.563 omzetgroei 9,0%	5⁽⁵⁾ BDO omzet € miljoen 293,8 fte's 2.432 omzetgroei 4,2%
6⁽⁶⁾ Flynth omzet € miljoen 141,5 fte's 1.283 omzetgroei 6,6%	7⁽⁷⁾ Mazars (2018/19) omzet € miljoen 111,8 fte's 880 omzetgroei 10,0%	8⁽⁸⁾ Baker Tilly omzet € miljoen 96,1 fte's 714 omzetgroei -4,2%	9⁽⁹⁾ Accon avm omzet € miljoen 90,3 fte's 873 omzetgroei 2,6%	10⁽¹⁰⁾ Alfa omzet € miljoen 87,2 fte's 823 omzetgroei 7,3%
11⁽¹¹⁾ De Jong & Laan omzet € miljoen 69,2 fte's 541 omzetgroei 7,0%	12⁽¹³⁾ Grant Thornton omzet € miljoen 64,4 fte's 479 omzetgroei 14,0%	13⁽¹²⁾ ABAB omzet € miljoen 60,1 fte's 619 omzetgroei 0,3%	14⁽¹⁷⁾ RSM omzet € miljoen 60,0 fte's 424 omzetgroei 53,4%	15⁽¹⁴⁾ DRV omzet € miljoen 59,2 fte's 491 omzetgroei 7,8%
16⁽¹⁶⁾ Crowe Foederer omzet € miljoen 51,4 fte's 376 omzetgroei 11,3%	17⁽¹⁵⁾ Countus omzet € miljoen 47,5 fte's 430 omzetgroei 3,5%	18⁽¹⁷⁾ MTH omzet € miljoen 41,3 fte's 362 omzetgroei 8,7%	19⁽¹⁸⁾ Witlox Van den Boomen omzet € miljoen 36,9 fte's 279 omzetgroei 6,0%	20⁽¹⁹⁾ Van Oers omzet € miljoen 35,8 fte's 307 omzetgroei 5,4%
21⁽²¹⁾ KroeseWevers omzet € miljoen 33,9 fte's 273 omzetgroei 14,5%	22⁽²⁰⁾ Schipper Groep omzet € miljoen 33,7 fte's 304 omzetgroei 0,0%	23⁽²⁶⁾ Visser & Visser omzet € miljoen 30,7 fte's 251 omzetgroei 13,8%	24⁽²⁷⁾ HLB Van Daal omzet € miljoen 28,9 fte's 226 omzetgroei 9,5%	25⁽²⁵⁾ CROP omzet € miljoen 28,5 fte's 235 omzetgroei 9,3%
26⁽²⁴⁾ Koenen en Co omzet € miljoen 27,9 fte's 236 omzetgroei -0,4%	27⁽²⁸⁾ Verstegen omzet € miljoen 26,8 fte's 146 omzetgroei 10,3%	28⁽⁻⁾ ETL omzet € miljoen 25,5 fte's 220 omzetgroei -	29⁽²⁷⁾ PKF Wallast omzet € miljoen 25,1 fte's 181 omzetgroei 2,4%	30⁽²⁹⁾ Ruitenburg omzet € miljoen 23,5 fte's 181 omzetgroei 5,9%

Bron: Top 30 accountantskantoren van Full Finance Consultants / Accountancy Vanmorgen, gepubliceerd op accountancyvanmorgen.nl op 25 september 2020 en in het magazine AV, nr. 2, september 2020. Voor PwC en EY zijn de nadien gepubliceerde cijfers over 2019/2020 opgenomen. Boekjaar 2019 tenzij anders vermeld.

* Excl. KPMG Meijburg

Belastingdienst

Met fiscale controle Nederland financieel gezond houden. **Dát doen wij.**

Ons land financieel gezond houden. Dat is complex en uitdagend werk. Controleren of iedereen voldoende afdraagt, fraude voorkomen; het is teamwork voor specialisten – controlemedewerkers én registeraccountants. Van die samenwerking blijf je zelf ook leren. Oók als je vakinhoudelijk al ervaren bent. Tijd om bij te dragen aan iets voor ons allemaal? Ontdek wat jij kan doen.

AT THE MOVIES

Stranger than fiction (2006)

TEKST LUC QUADACKERS

Blijkbaar is hij prototypisch, want net als in de eerder besproken film *The Other Guys* speelt acteur Will Ferrell een accountant. Van de Belastingdienst dit keer. Zijn favoriete woord is 'integer'!

Harold Crick is controlefetisjist en dwangneuroot. Hij telt zijn tandenpoetsbewegingen, timet zijn koffiepauzes en blinkt uit in hoofdrekenen. Hij woont alleen (*"I was engaged with an auditor, but she left me for an actuary"*). Na twaalf jaar gecontroleerd bestaan, verandert zijn leven drastisch. Hij hoort ineens een vrouwenstem in zijn hoofd. Zij vertelt wat hij op dat moment meemaakt, alsof hij zelf in het verhaal zit dat hij hoort. U raadt het al: dat is ook zo.

Nadat hij zich eerst heeft verzet en van de schrik is gekomen, bezoekt hij de bedrijfsarts (een hippie met haaiantandketting en mouwloos wollen vest) en vervolgens een psychotherapeute. De laatstgenoemde is ervan overtuigd dat Crick aan schizofrenie lijdt. Zij adviseert hem om óf medicijnen te nemen óf een literair expert te raadplegen. Aangezien een goede accountant natuurlijk weet wanneer hij een deskundige moet inschakelen, neemt Crick contact op met een hoogleraar literatuur. Deze begeleidt hem in het volgen van diverse onderzoeksstrategieën, onder andere het uitzoeken of hij zich in een komedie of een tragedie bevindt.

Ondertussen wordt hij smoorverliefd op een aantrekkelijke koekjesbakster (die weigert het belastingdeel te betalen dat naar defensie gaat). En zij op hem. Hij gaat gitaar spelen (een ondergesneeuwde droom). Kortom: hij leeft eindelijk.

Per toeval komt Crick de schrijfster van het verhaal op het spoor. Het is een verlepte, doorgerookte, wereldvreemde vrouw die een passend dramatisch einde zoekt voor haar roman, waarin Crick de hoofdrol speelt: hoe moet Harold Crick sterven? Zij schrikt zelf ook van het feit dat Crick echt bestaat. Toch zal haar roman pas succesvol zijn als hij doodgaat. Na lezing vindt Crick het verhaal echter zo prachtig dat hij vrede heeft met zijn aanstaande dood: hij redt een jongetje het leven door zelf voor een bus te springen.

Uiteindelijk kiest de schrijfster een ander einde voor het boek. Crick overleeft. Typisch Amerikaans, maar hier ten behoeve van een diepere boodschap. De literatuurprofessor vindt het boek door het *happy end* geen meesterwerk maar gewoon "okay". De schrijfster zegt: *"I think I'm fine with okay."*

De les: leef je eigen (desnoods saaie) verhaal totdat je sterft.

De visie van de president

Geen boek over, maar een boek van de voormalig president van De Nederlandsche Bank.

Naast enig terugblikken op zijn lange staat van dienst geeft Wellink aan een andere belangrijke drijfveer voor het schrijven van dit boek te hebben. Waarom zien we grote crises als de kredietcrisis en nu de corona-crisis niet aankomen? Het grote antwoord blijft (helaas) uit en misschien wil

Wellink ook wel te veel; de kredietcrisis uit 2008, technologische ontwikkelingen, bitcoins, de rol en functie van centrale banken, de brandhaarden in het Midden-Oosten, de opkomst van China, de zorgen om onze privacy, de Covid-19-pandemie.

Veel hooi op de vork dus. Wellink weet in elk geval interessant terug te blikken op de kredietcrisis uit 2008 en interessante parallellen te trekken met de watersnoodramp uit 1953. Ook hier werd door een enkeling gewaarschuwd, maar niet geluisterd.

Met betrekking tot de Covid-19-pandemie komen gedurende het boek vaak genoeg de verschillen naar voren tussen de stevige Chinese aanpak en de stapje-voor-stapje aanpak van de meeste Westerse landen. Zo lijkt Wellink tussen de regels door toch wel wat te schamperen over de Westerse privacy-discussies bij bijvoorbeeld het opmeten van de temperatuur van elke kantoormedewerker aan de ingang van het gebouw of de corona-tracking-apps. Hier laat Wellink zijn eigen mening in doorklinken. Niks mis mee uiteraard en verder heeft de voormalig DNB-president zo zijn eigen bespiegelingen - zowel positief als kritisch - over de opkomst van China als wereldmacht en de route naar een markteconomie in China. Het levert een interessant en actueel boek op.

Tot slot; de schrijfstijl is op zich prima te doen maar vraagt af en toe wel enige voorkennis van alle gebezigde financieel-economische begrippen. Elke dag de krant lezen heeft zo zijn voordelen voor boeken als deze. En ook een leuke: 'de overzeese onderdelen van het Koninkrijk der Nederlanden' is dat nog anno 2020? Nou vooruit dan maar, omdat het de president is.

Nout Wellink: Ontgelden - monetaire crises, corona en het Chinese perspectief, De Arbeiderspers 2020. ISBN 978 90 29542 98 2.

Conflicthantering

Sorry, jij moet je wat houden? Boeken met een dergelijke titel komen we niet vaak tegen in Accountant. Maar het is wel op zijn plaats. En wel hierom.

Caroline Koetsenruijter is mediator, conflictexpert en trainer en heeft een boek geschreven over conflicten en agressie in professionele situaties én hoe daar mee om te gaan.

Wellicht denkt u dat omgaan met boze burgers meer iets is voor politici en gezagsdragers, maar die boze klanten; die kennen we zeker in de accountancy. Als controlerend accountant de klant die moeilijk doet. Als accountant in business in een controllersfunctie de collega's die niet willen meewerken. Als overheidsaccountant de collega-ambtenaren die een 'politek wenselijk' antwoord voor de bewindspersoon formuleren. Enfin, er zijn legio voorbeelden te verzinnen voor elke accountant in meerdere professionele situaties. En eigenlijk kennen we die boze burgers als accountant ook steeds meer. Als accountants hebben we nog geen boze demonstranten voor de deur staan, maar de publieke verontwaardiging over een financieel schandaal is natuurlijk ook een aardige les in conflictmanagement - naast reputatiemanagement uiteraard maar daar zijn weer andere boeken en trainers voor.

In elk geval gaat de uitspraak 'van een beetje wrijving ontstaat glans' niet op bij de diverse voorbeelden die Koetsenruijter geeft. Sommige mensen kunnen echt lelijk tekeer gaan, manipuleren of zelfs agressie gebruiken. Vroeger of later komt u ze als accountant ook een keer tegen. En dan kunt u maar beter gewapend zijn met de tips uit dit boek. Die staan er meer dan genoeg in. Vooral hoofdstuk 4 'Zo de-escalere je' is zeer nuttig leesmateriaal. Koetsenruijter hanteert een prettige schrijfstijl, beschrijft verschillende methoden hoe te handelen en geeft in elk hoofdstuk praktische voorbeelden.

Conflictbeheersing en conflictmanagement dus. En dat past uitstekend bij de moderne accountant die ook luistert en communicatief sterk in de schoenen moet zijn. Of eigenlijk; de hedendaagse accountant moet niet alleen een sterke rug hebben, maar een 'sterk mondje'. Kunnen we daar geen PE op gaan zetten?

Caroline Koetsenruijter: Jij moet je bek houden - omgaan met boze burgers, ouders, klanten en patiënten, S2 uitgevers 2020, ISBN 978 94 92528 59 9.

Tikkie jij bent ‘m!’

Beetje flauw misschien om zo te beginnen, maar als we naar de ondertitel van deze publicatie kijken wordt al een en ander duidelijk; ‘gamification als motor voor verandering’. En nee het gaat niet over het nieuwste model Playstation.

Althans, niet alleen Playstation en videogames, maar ook over bordspellen, puzzels, sport, denksport, online spellen etc. En *gamification* beschouwt de schrijfster Ellis Bartholomeus ook in een mooie brede definitie “het gebruiken van gametechnieken en spelelementen in een niet-spelomgeving, met een bepaald doel: veranderen van gedrag”.

Bartholomeus heeft de nodige ervaring met het ontwikkelen van games, vooral met een bepaalde vorm van educatieve inslag. En spelen is in haar betoog meer dan spelen. Het is ook: jezelf doelen stellen en bereiken. Omgaan met veranderende omstandigheden. En in deze tijden van online spellen; samen spelen is dus ook samenwerken. Enfin, de educatieve en ‘gedragsveranderende’ elementen liggen voor het oprapen zolang je de thema’s spel en spelen maar een beetje breed neemt.

Toegankelijk geschreven - met af en toe een persoonlijke noot - en daardoor een verfrissend tussendoortje, maar zeker met een serieuze ondertoon. Met op de laatste bladzijden een coole ‘index van games’ waardoor u weer helemaal ‘bij’ bent, vooral op het digitale vlak. Dit boekje valt dus heel fijn in de categorie *and now for something completely different* en daar maken we in Accountant af en toe graag ruimte voor.

Ellis Bartholomeus: Speel het spel - gamification als motor voor verandering, Boom 2020, ISBN 978 90 24429 62 2.

VERPLICHTE KOST

Welk boek ‘moet’ u lezen? De keuze van Monika Bankert, schrijver, interim-manager en bestuurslid bij de NBA: ‘De evolutie van schoonheid’ van Richard O. Prum.

Ik stuitte op dit boek tijdens mijn zoektocht naar de waarheid over onze diersoort. Het valt in de categorie die ik ‘biologica’ noem. Logisch, want het is biologisch. De natuur is de waarheid, of zoals de zeventiende eeuwse filosoof Spinoza schreef “wij zijn onderworpen aan natuurwetten”. Dat maakt boeken van biologen over menselijk gedrag en evolutie interessant. Bioloog Richard O. Prum is een vogelonderzoeker, die in ‘De evolutie van schoonheid’ de twee evolutietheorieën van Darwin naast zijn uitkomsten van dertig jaar vogelonderzoek legt. Als u ook van vogels houdt, dan is dit boek alleen al daarom leeswaardig. Wat het boek echt bijzonder maakt is de uitdieping van de theorie van de seksuele selectie en de betekenis daarvan voor de mensheid. Seksuele selectie is de tweede evolutietheorie van Darwin, de autodidacte natuurhistoricus, bioloog en geoloog uit de negentiende eeuw. Natuurlijke selectie, de eerste evolutietheorie, is bij het grote publiek bekend onder de naam *survival of the fittest*. Overleven van de meest aangepasten is echter niet voldoende voor evolutie. Ze moeten zich ook voortplanten. Daarom is seksuele selectie uiteindelijk het belangrijkste evolutiemechanisme, oftewel de evolutie van schoonheid volgens Prum. De beeldende lessen uit het liefdesleven van vogels herleidt Prum tot belangrijke inzichten over onszelf, onze evolutie en de hedendaagse maatschappij. Dit maakt het tot een relevant boek, (juist) ook voor degenen met een beroep dat het maatschappelijk belang dient.

De evolutie van schoonheid - Richard O. Prum, 2018, ISBN 9789000363162

Klachtencommissie: weinig bereidheid partijen om tot elkaar te komen

Als een klacht tegen een accountant eenmaal in behandeling is genomen, zijn betrokken partijen vaak weinig bereid om weer tot elkaar te komen. Dat stelt de Klachtencommissie van de NBA in haar jaaroverzicht over 2019.

In 2019 ontving de Klachtencommissie 52 klachten, iets meer dan in 2018 (49). In combinatie met het aantal nog lopende klachten kwam het totaal daarmee op 61; een zelfde aantal als het jaar ervoor. Op 31 december liep van twintig klachten de behandeling nog.

Verhoudingen tussen betrokken partijen lijken relatief vaak te verstoord om weer tot elkaar te komen, aldus de Klachtencommissie. Die wijst op het belang van heldere communicatie en

adviseert accountants in een vroeg stadium een mogelijk conflict te herkennen en tijdig met de cliënt in contact te treden. Partijen tot elkaar laten komen is het uitgangspunt van de klachtprocedure.

Declaratie

Ook bij inschakeling van deskundigen is het belangrijk om duidelijk te zijn over de rol daarvan en over de verantwoordelijkheid. "Wanneer voor de cliënt sprake is van één loket, te weten de accountant, dan kan de accountant

ook worden aangesproken op het werk dat door de door hem ingeschakelde deskundige (bijvoorbeeld een fiscalist) is verricht", zo stelt de Klachtencommissie.

De commissie behandelt geen klachten die alleen gaan over de hoogte van de rekening van de accountant, maar benadrukt wel dat van een accountant "mag worden verwacht dat zorgvuldig en transparant wordt gedeclareerd". Relatief veel klachten bij de Klachtencommissie gaan over een onzorgvuldige onderbouwing van de declaratie.

Het jaaroverzicht 2019 van de Klachtencommissie is beschikbaar via nba.nl.

Slotbrochure NEMACC

NEMACC-voorzitter Jochem Beekhuizen overhandigde NBA-voorzitter Marco van der Vegte op 7 september 2020 het eerste exemplaar van de slotbrochure van dit onderzoeksinitiatief.

NEMACC startte in 2012 met als doel ondersteuning en profilering van de maatschappelijke betekenis van de mkb-accountant, via (toegepast) wetenschappelijk onderzoek. Daarvoor werkte de NBA nauw samen met de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR).

De activiteiten van NEMACC zijn recent afgerond. De slotbrochure *NEMACC 2012-2020; Praktische wetenschap voor de mkb-accountant* biedt een overzicht van de inhoud en resultaten van alle door NEMACC in de afgelopen acht jaar gehouden onderzoeken. De brochure is aan alle leden toegezonden en ook als pdf beschikbaar.

De rapportages en brochures van NEMACC zijn inmiddels ondergebracht in een documentatiecentrum, dat door de

NBA wordt beheerd via nba.nl. Daar is ook informatie te vinden over de reeks symposia die NEMACC in de afgelopen jaren heeft georganiseerd.

Kwartiermakers presenteren plan van aanpak

De kwartiermakers Toekomst Accountancysector, Marlies de Vries en Chris Fonteijn, hebben hun plan van aanpak gepresenteerd, dat loopt tot eind 2023.

Kerntaak van beide kwartiermakers is het aanjagen van de opvolging van de aanbevelingen van zowel de Monitoring Commissie Accountancy (MCA) als de Commissie Toekomst Accountancysector (CTA). De kabinetsreactie, dit voorjaar in een brief aan de Tweede Kamer gepresenteerd door minister Hoekstra, is daarbij leidend.

"De opdracht om aan te jagen ziet nadrukkelijk ook op de onderwerpen die niet primair bij de kwartiermakers zijn belegd, zoals het integreren van het toezicht, het versterken van de governance-structuur en interne beheersingsprocessen bij controlecliënten, het vliegurencriterium, de ultimatum remedium aanwijsbevoegdheid, de rol van accountants bij niet-financiële informatie en het loket om meldingen te doen over misstanden met betrekking tot een wettelijke controle", aldus het plan. De kwartiermakers moeten ook de samenhang en voortgang bewaken. Daarbij kan er geen discussie zijn over 'of' maatregelen moeten worden ingevoerd, alleen over 'hoe'.

Thema's

De thema's waarop beide kwartiermakers zich richten zijn de vaststelling van *Audit Quality Indicators* (AQI's), het onderzoeken van alternatieve structuurmodellen (*audit only, joint*

audit en intermediair model), het stimuleren en verankeren van de cultuurverandering in de sector en het verbeteren van de kwaliteit. Bij dat laatste thema wordt met name gekeken naar de rol van de accountant rondom fraude (inclusief de inzet van forensische expertise), continuïteit en het stimuleren van innovatie. Via een enquête wordt eerst de behoefte aan innovatie vanuit beroep, klanten en gebruikers van jaarrekeningen in kaart gebracht.

De kwartiermakers benadrukken in hun plan van aanpak de samenwerking met de sector en betrokken ketenpartijen en willen "doorlopend" de dialoog aangaan. Zij zijn blij met de medewerking en betrokkenheid van partijen.

Rapportages

De bevindingen van de kwartiermakers worden halfjaarlijks gerapporteerd aan de minister van Financiën en in een slotrapportage. De minister heeft toegezegd de voortgangsrapportages met de Tweede Kamer te zullen delen. De planning van de werkzaamheden loopt tot en met het vierde kwartaal van 2023. Kwartiermakers De Vries en Fonteijn zijn per 1 mei 2020 op persoonlijke titel door minister Hoekstra van Financiën benoemd, voor een periode van 3,5 jaar. De benoemings termijn eindigt op 1 november 2023. Het plan van aanpak is beschikbaar via hun LinkedIn-pagina.

FAR presenteert ESB-dossier over accountants

De Foundation for Auditing Research (FAR) heeft samen met de uitgave ESB (Economisch Statistische Berichten) een ESB-dossier 'Accountants doorgelicht' uitgebracht.

Het speciale accountantsdossier is tot stand gekomen op initiatief van de FAR, onder redactie van ESB.

"Wetenschappelijk onderzoek heeft een doorlooptijd van enkele jaren, en de FAR verwacht in de komende tijd te oogsten wat er de afgelopen jaren is gezaaid", aldus FAR-voorzitter Prast. "In afwachting daarvan willen we alvast bijdragen aan het debat in Nederland, en de inhoudelijke interesse wekken van al diegenen die geïnteresseerd zijn in economie en samenleving, maar een leek zijn als het gaat om accountancy."

In het speciale ESB-dossier wordt de maatschappelijke rol van de accountant van diverse kanten belicht, via bijdragen van onder andere Arnoud Boot, Bart Stellinga, Mijntje Lückers-Rovers en Barbara Baarsma. Over de Nederlandse accountancymarkt zijn bijdragen opgenomen

van onder meer Willem Buijink en Sanne Janssen, Marleen Janssen Groesbeek en Karen Maas en Agnes Koops-Aukes.

Verder bevat het dossier een aantal bijdragen over 'prikkel's in de sector, van de hand van onder andere Herman van Brenk en Remko Renes, Arjan Brouwer en Marcel Pheijffer. De toekomst wordt belicht met artikelen over technologie, opleiding en toezicht, onder meer van Job van Exel, Gjalte de Graaf en Antoinette Rijsenbilt en Ruud de Hollander.

Het ESB-dossier 'Accountants doorgelicht' is als pdf te downloaden via de website van ESB. Het dossier is medio september door FAR en ESB samen aangeboden aan de vaste commissie voor financiën van de Tweede Kamer.

NBA zet volgende stap naar vernieuwde beroepsorganisatie

NBA-leden moeten kennis delen, van elkaar leren en elkaar (ook digitaal) kunnen ontmoeten en inspireren. Faculties en communities moeten daarin voorzien. Tijd voor een nieuwe inrichting, waarbij de beroepsorganisatie vooral faciliteert.

Met de meerjarenvisie 'Een beroep met toekomst' heeft de NBA in 2018 de ambities voor de komende jaren neergelegd. Uitgangspunt: meer samenwerking en een open houding, om het beroep te ontwikkelen en te vernieuwen. Die vernieuwing vraagt een andere cultuur en structuur, waarin leden van elkaar leren en de beroepsorganisatie luistert en faciliteert. *Faculties* en *communities* moeten de nieuwe platforms worden voor beroepsontwikkeling; plekken waar leden elkaar vinden op actuele beroepsthema's.

Van ledengroepen naar faculties

De inrichting van faculties betekent afscheid nemen van de ledengroepen. Dat vraagt om wijziging van de Wet op het accountantsberoep uit 2012, waarin de ledengroepen zijn benoemd. Criterium om lid te zijn van een ledengroep is de aard van het dienstverband en je kunt maar van één ledengroep lid zijn. Achterhaald, meent de NBA. Veel leden vervullen meerdere functies, al dan niet in deeltijd. Ook zoeken leden elkaar op vanwege hun soort werkzaamheden, meer dan vanwege hun dienstverband. Daarbij willen zij zich niet laten beperken tot één thema of vakgebied.

Faculties bestrijken de hele verantwoordingsketen en vormen een centrum voor beroepsbrede ontwikkeling. Ze bieden leden een laagdrempelig platform om actuele kennis te vergaren, geven houvast bij het opstellen van het PE-plan en mogelijkheden om wetenschappelijk onderzoek te entameren of daarvan kennis te nemen.

Om ook de blik van buiten te betrekken bij de beroepsontwikkeling hebben zowel leden als niet-leden zitting in het bestuur van faculties. Faculties bepalen hun eigen agenda en worden gevoed door individuele leden, kantoren, werkgroepen, commissies en communities. De NBA onderkent vier faculties: Ethiek, Cultuur & Gedrag; Accounting & Reporting; Audit & Assurance en Business & Management.

Communities: elkaar ontmoeten

Communities bieden NBA-leden de mogelijkheid om zich te organiseren vanuit een thema, fase in carrière, sector of specialisme. Denk aan young profs, mkb, zorg of forensisch accountants. Ook regionale communities zijn mogelijk.

Communities richten zich op de individuele beroepsbeoefenaar en bieden een platform om kennis en ervaringen te delen of problemen op te lossen. Ze worden gedragen door de community-leden zelf, zijn informeel en kennen leden en niet-leden. Om laagdrempelig te kunnen communiceren, informatie te delen, ervaringen en ideeën uit te wisselen en persoonlijke vragen te stellen, krijgen ze de beschikking over een digitaal platform. Communities zorgen voor samenhang en binding; het clubgevoel. Ze maken het eenvoudiger om elkaar (digitaal) te ontmoeten en zorgen voor meer ledenbetrokkenheid.

Uitgangspunt voor de communities is klein beginnen. Dit najaar richt de NBA daarvoor een digitaal platform in en start met twee communities: Planet Finance en Accounttech.

Ledenvergadering

Het inrichten en vormgeven van faculties en communities is een geleidelijke weg met tussentijdse aanpassingen en verbeteringen, op basis van opgedane ervaringen, aldus de NBA.

De nieuwe governance is geagendeerd voor de ledenvergadering van 14 december 2020. De NBA vraagt leden in te stemmen met een verzoek aan de minister van Financiën, om een wetsvoorstel in te dienen gericht op vernieuwing van de beroepsorganisatie. Alle informatie is te vinden via www.nba.nl/governance.

Springlevend: NBA viert 125-jarig accountantsberoep

In 1895 werd de eerste Nederlandse beroepsvereniging voor accountants opgericht; het georganiseerd accountantsberoep bestaat in 2020 dus precies 125 jaar.

Daarom organiseert de NBA in de maand november een serie online jubileumactiviteiten, met als thema 'Springlevend'. Belangstellenden kunnen deelnemen aan een serie webinars met uiteenlopende thema's:

- **'Boomers vs Millennials'** over verschillende generaties in het beroep (reeds gehouden op 3 november).
- Mkb-webinar **'Balanceren & Laveren'** (11 november).
- Internationaal webinar **'The Future of Audit'** (18 november).

Ook online is de verkiezing van **'De Slimste Accountant'**, met drie voorrondes en een finale op 13 november.

Op 24 november 2020 sluit de NBA de reeks af met het online evenement **'Springlevend!'**, onder leiding van Rens de Jong. Meer informatie over de verschillende evenementen is te vinden op nba.nl/springlevend.

IN HERINNERING

Wim Scherpenhuijsen Rom

(15 maart 1933 - 31 juli 2020)

Wim Scherpenhuijsen Rom studeerde aan de Koninklijke Militaire Academie, werd kapitein bij de luchtmacht maar vervulde in 1967 het militaire bedrijf voor de NMB Bank, ondertussen studierend voor registeraccountant. Binnen NMB was hij onder andere hoofd van de interne accountantsdienst en uiteindelijk topman van de bank, die later fuseerde met de Postbank.

In 1992 ontstond, door de fusie van NMB Postbank met verzekeraar Nationale-Nederlanden, het ING-concern. Dat eerste financiële conglomeraat in Nederland groeide uit tot een grote financiële speler in Europa.

Scherpenhuijsen Rom maakte die groei echter niet mee. Als bestuurder moest hij al drie maanden na de fusie bij ING het veld ruimen. Een investering uit het verleden, vijftien jaar eerder gedaan in een bedrijf dat door NMB werd gefinancierd en ook al lang weer teruggedraaid, groeide uit tot een affaire in de media. Onder druk van

De Nederlandsche Bank en de rvc van ING trad hij af als bestuursvoorzitter. Wel bleef hij tot 1994 voorzitter van de Nederlandse Vereniging van Banken. Ook was hij onder meer voorzitter van het College van Toezicht Sociale Verzekeringen (CTSV) en van het Koninklijk Concertgebouworkest en commissaris bij ict-dienstverlener PinkRocade, staatsdrukkerij SDU en scheepswerf De Schelde. Ondanks de affaire die hem tot aftreden dwong bij ING, stond hij bekend als integer en onkreukbaar, een "saaie accountant". Klassieke muziek speelde een grote rol in zijn leven, net als de liefde voor antroposofie. Die werd in 1982 zichtbaar in het 'Zandkasteel', het nieuwe NMB-hoofdkantoor in Amsterdam Zuidoost dat was ontworpen door een antroposofische architect. Inmiddels is het een gemeentelijk monument. Wim Scherpenhuijsen Rom is 87 jaar geworden.

IN MEMORIAM

Met leedwezen maakt het bestuur van de NBA melding van het overlijden van drie collega's.

- **Bernard Hendrik Boersma AA**, Stadskanaal, overleden 24 mei 2020, 77 jaar
- **Willem Elmert Scherpenhuijsen Rom RA**, Leusden, overleden 31 juli 2020, 87 jaar
- **Franciscus Antonius de Bueger RA**, Bennebroek, overleden 24 augustus 2020, 81 jaar

Per saldo

MARC SCHWEPPE

Marc Schweppe is hoofdredacteur van Accountant en Accountant.nl.

Hom of kuit

Recent schreven drie jonge accountancystudenten een hoopvolle column in het FD. De kwartiermakers moesten bij de hervormingen in het beroep “vertrouwen hebben in de moed van jonge accountants”. Ik word daar blij van, jonge accountants die niet bang zijn om zich te laten horen, zonder meteen te vrezen voor hun carrière. Ik hoop dat ze die moed kunnen waarmaken. Zij zijn de toekomst van het vak.

Dit najaar viert de NBA het 125-jarig jubileum van het georganiseerd accountantsberoep in Nederland. Als je tijdens de voorbereiding daarvan terugblijkt in de historie, is het bijna vertederend te zien hoe groot het vertrouwen in de kennis, kunde en onafhankelijkheid van de accountant ooit was. Pak een jaarverslag van een halve eeuw geleden er nog eens bij en bekijk de accountantsverklaring van toen; van een internationaal opererend beursfonds welteverstaan. Inclusief een passage over de toelichting op het geconsolideerde vermogens- en resultatenoverzicht, waarmee de accountant zich kan “verenigen”, telt de verklaring precies tien regeltjes. “Op grond van onze controle (...) accoord bevonden”, aldus de accountant. Vertrouwensman (altijd een man, destijds) van het maatschappelijk verkeer, betrouwbaar tot en met. Tien regels is genoeg.

Hoe anders is dat nu. Voor een nieuwsberichtje over fikse bonussen voor de directie van beursfonds Ajax (ondanks een beroep op de NOW-regeling) nam ik het jaarverslag 2019-2020 van de Amsterdamse godenzonen er eens digitaal bij. Honderdvijftig pagina's telt dat verslag. Tot en met pagina 40 gaat het over voetbal, de Arena, de resultaten en de verkoop van te dure shirtjes aan jongetjes die allemaal ook Dusan Tadic hopen te worden. Merchandise, heet dat. Op pagina 41 begint het verantwoordingsgedeelte en dat gaat ruim honderd pagina's door. De governance, de risico's en het risicomanagement, iets over artikel 10 van de EU-overnamerichtlijn, tussen door het verslag van de RvC en vanaf pagina 77 de jaarrekening. Inclusief alle toelichtingen duurt die tot en met pagina 134. En dan, op pagina 136, de 'Controleverklaring van de onafhankelijke accountant'. Materialiteit, reikwijdte van de groepscontrole, omvang van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving, kernpunten van de controle, invloed van Covid-19 op de financiële verantwoording en ga zo maar door. Aan het eind nog een enorme passage met een 'beschrijving van de verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening'. De klant moet zelf zorgen voor een fatsoenlijke jaarrekening en we durven niet

te beloven dat we alle foutjes hebben gezien, staat daar, simpel vertaald. De controleverklaring is vijftien-een-halve dichtgetikte pagina's lang. Maar waar het om gaat, staat gewoon bovenaan: “Wij hebben de jaarrekening voor het jaar geëindigd op 30 juni 2020 van AFC Ajax NV te Amsterdam gecontroleerd. Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van AFC Ajax NV op 30 juni 2020 en van het resultaat over de periode van 1 juli 2019 tot en met 30 juni 2020 in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie (EU-IFRS) en met Titel 9 Boek 2 BW.” Die ene passage, dat zou voldoende moeten zijn. De rest is een aaneenschakeling van uitleggen, toelichten, voorbehouden en mitsen en maren. Wordt het vak daar geloofwaardiger van? De accountant, inmiddels steeds vaker een vrouw, moet moed tonen. Hom of kuit noemen. Terug naar de basis. Die tien regels van destijds, die waren toch meer dan genoeg? ←

Hoe weet u straks of een opleider rijp is voor uw PE-portfolio?

Als accountant krijgt u te maken met een nieuw PE-systeem. Daarin staan het leerresultaat en de toepassing op de werkplek centraal. Een 'op output gebaseerd' systeem dus. In de nieuwe opzet stelt u zélf uw PE-plan op voor het verwerven van gewenste kennis en skills. In de praktijk zal lang niet alles 'on the job' of door zelfstudie zijn te leren. Externe 'input' blijft nodig in de vorm van opleidingen en cursussen voor het theoretische referentiekader en specialistische onderwerpen.

Een Cedeo-erkenning is vertrouwd en biedt houvast

Maar hoe maakt u een verantwoorde keuze uit het enorme aanbod? Simpel: check of de aanbieder een Cedeo-erkenning heeft. Cedeo is al jaren verantwoordelijk voor de audit van het cursusaanbod aan accountants. De betere opleiders zijn dus al Cedeo-erkend. Dat betekent dat minimaal 80 procent van hun klanten 'tevreden tot zeer tevreden' is over de kwaliteit en de dienstverlening. Die erkenning is gebaseerd op kritisch klanttevredenheidsonderzoek, dat elke twee jaar herhaald wordt onder uw vakgenoten. Een betere aanbeveling is er niet.

Kijk op cedeo.nl/aanbieder voor alle opleidingsinstituten met een Cedeo-erkenning.

Een diploma of certificaat van een Cedeo-erkende opleider:
Goed voor uw PE-portfolio, goed voor uw cv.

Wie vertelt jou wat over accountancy?

Onbeperkt leren van de experts

Als accountant wilt u blijven in uw vakgebied, het beste advies geven en natuurlijk voldoen aan het nieuwe PE-systeem van de NBA. Wat uw leerdoel ook is, met een abonnement op PE-Academy kunt u met maar liefst 260 praktijkgerichte online cursussen zelf vorm geven aan uw ontwikkeling. En met onze gratis PE-portfolio tool worden uw leerdoelen en PE-activiteiten eenvoudig vastgelegd.

Benieuwd naar het gemak van nascholing met PE-Academy?

www.pe-academy.nl/accountancy

NIEUW
PE-portfolio
tool

Gratis online PE-portfolio tool

- Exclusief voor abonnees
- Alles op één plek
- Voldoen aan NBA-richtlijnen

Bovenop je vakgebied